

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
імені В. Г. КОРОЛЕНКА»

Краєзнавці Слобожанщини

СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ КУДЕЛКО — ВЧЕНИЙ-ІСТОРИК,
МУЗЕЄЗНАВЕЦЬ І КРАЄЗНАВЕЦЬ

Біобібліографічний покажчик

Харків 2011

УДК 94+069.1+908(477) – 05

ББК 63.3(4Укр)д.я1

С-32

Укладач Надія Іванівна Полянська

Сергій Михайлович Куделко — вчений-історик, музеєзнавець і краєзнавець : біобібліогр. покажч. / ДЗ «ХДНБ ім. В. Г. Короленка» ; [уклад. Н. І. Полянська]. — Х., 2011. — с.

Покажчик містить матеріали про наукову, педагогічну, музеєзнавчу та краєзнавчу діяльність відомого харківського вченого-історика С. М. Куделка.

Видання адресоване історикам, краєзнавцям, студентам вузів і всім, хто цікавиться історією Слобідського краю.

Науковий редактор О. В. Козак, канд. іст. наук, доц.

Рецензент: І. Ю. Саратов, канд. техн. наук, доцент, заслужений працівник культури України, голова Харківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців (1992 – 2010 рр.), голова клубу «Краєзнавець» при ХДНБ ім. В.Г. Короленка.

Редактор С. М. Миценко

Передмова

Видання продовжує серію біобібліографічних покажчиків «Краєзнавці Слобожанщини» і підготовлене до ювілею відомого вченого — історика, музеєзнавця і краєзнавця, директора Центру краєзнавства ХНУ ім. В. Н. Каразіна Сергія Михайловича Куделка.

Література, представлена у покажчику, відображає науковий доробок історика, музеєзнавчу та краєзнавчу діяльність вченого, його участь у громадському житті.

До посібника увійшли різні види документів, незалежно від часу та місця їх видання. Документи, не опрацьовані *de visu*, позначені астериском (*). Матеріали в покажчику розміщені таким чином: перша частина «1 Наукові праці С. М. Куделка» за тематично-хронологічним порядком, друга «2 Література про С. М. Куделка» — за тематично-алфавітним.

У покажчику застосовано систему посилань. Допоміжний довідковий апарат складається з хронології життя і творчості С. М. Куделка, переліку його псевдонімів та іменного покажчика.

Бібліографічний опис документів здійснено за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». При необхідності бібліографічні описи супроводжені анотаціями.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати за адресою: ДЗ «Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка», відділ «Україніка», пров. Короленка, 18, м. Харків, 61003. E-mail: ukr@korolenko.kharkov.com

Видання адресоване історикам, краєзнавцям, студентам вузів.

КУДЕЛКО СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Традиції наукового краєзнавства на Харківщині мають глибокі коріння. З повним правом засновником цього напрямку ми можемо вважати В.Н. Каразіна, який багато уваги приділяв вивченню своєї рідної Слобожанщини. Засновник Харківського університету залишив багату науково-літературну спадщину, аналіз якої переконує – в особі В.Н. Каразіна найсхідніший регіон України отримав свого першовідкривача. Його ідеї втілили в життя покоління вчених, які зуміли всебічно вивчити як природу, так і історичне минуле Слобідської України. У Харківському університеті працювали і з його стін вийшли такі корифеї історичної науки як І.І. Срезневський, М.І. Костомаров, Д.І. Багалій, М.Ф. Сумцов, Д.К. Зеленін та багато інших. У їхній творчості помітне місце займали краєзнавчі сюжети.

Даний біобібліографічний покажчик, який підготували фахівці Харківської державної бібліотеки імені В.Г. Короленка (де свого часу виник найстаріший в сучасній історії нашої країни осередок краєзнавців) присвячений кандидатові історичних наук, професору Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Сергію Михайловичу Куделко. Його наукові та громадські інтереси значною мірою зосереджені на краєзнавстві і дуже близькому до нього музеєзнавстві. Цей інтерес виник у нього давно, про що свідчить, серед іншого, і такий факт, як організація на історичному факультеті Каразінського університету, ставши традиційними, Всеукраїнських краєзнавчих конференцій молодих вчених (в грудні 2011 р. запланована вже 29 така конференція).

С.М. Куделко є членом правління Національної спілки краєзнавців України, він входить до складу численних громадських організацій, створених для збереження та пропаганди історичних знань (топонімічна комісія при Харківському міськвиконкомі, комісія зі збереження пам'яток історії та культури при обласному управлінні культури та ін.). Активна робота харківського краєзнавця була помічена і відзначена такими знаками визнання, як Грамота Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом» (2010), Харківська муніципальна премія імені Д.І. Багалія, присудження йому звання «заслужений працівник культури України» (1995). У складі кафедри історіографії, джерелознавства та археології він став лауреатом премії імені Д. Яворницького Всеукраїнської спілки краєзнавців (1997) та ін.

У своїй діяльності С.М. Куделко велику увагу приділяє пропаганді історичних і, спеціально, краєзнавчих знань. Під його науковим керівництвом було захищено велика кількість дипломних і магістерських робіт та 7 кандидатських дисертацій краєзнавчого характеру.

Вважаю найбільшим досягненням С.М. Куделко – відкриття першого в Україні Центру наукового краєзнавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Вже перші роки існування цього Центру показали його ефективність. Звичайно, творення такого краєзнавчого осередку було б неможливим без всебічної допомоги ректорату Харківського класичного університету і його історичного факультету. Центр свою діяльність будує в тісному зв'язку з Харківським відділенням Національної спілки краєзнавців. Висловимо сподівання, що вже незабаром Центр започаткує власне друковане видання.

Харківщина не раз була ініціатором і першопрохідцем у багатьох ініціативах всеукраїнського масштабу, які потім підхоплювали й розвивали ентузіасти в інших областях країни. Досить тут нагадати про те, що перший том унікального видання «Історія міст і сіл України» свого часу вийшов завдяки енергії і праці харківських істориків і краєзнавців. Такі приклади легко продовжити.

Хочу побажати всім харківським краєзнавцям та С.М. Куделко, ювілею якого присвячений покажчик, нових здобутків, відкриттів, цікавих починань в благородній праці – пізнанні минулого свого рідного краю.

Голова Національної спілки краєзнавців України,

Герой України, академік

П. Т. Тронько

Основні дати життя та діяльності

С. М. Куделка

- 1951 р. 15 вересня народився у Москві;
- 1974 р. закінчив історичний факультет Харківського державного університету ім. О. М. Горького. Розпочав викладацьку діяльність на історичному факультеті ХДУ;
- 1983 р. став лауреатом премії ім. Героя Радянського Союзу К. М. Курячого (ХДУ);
- 1985 р. став лауреатом Всесоюзного конкурсу молодих учених і спеціалістів з суспільних наук;
- 1987 р. захистив кандидатську дисертацію (Харків, ХДУ);
- 1988 р. отримав звання доцента кафедри історіографії, джерелознавства та археології ХДУ;
- 1991 — 1995 рр. призначений заступником декана історичного факультету;
- 1994 — 1998 рр. призначений консультантом комісії Харківської обласної ради зі справ науки, культури та духовності;

- 1995 р. отримав почесне звання «заслужений працівник культури України»;
- 1997 р. став лауреатом премії ім. К. І. Рубинського (ХДУ);
- 1997 р. обраний професором кафедри історіографії, джерелознавства та археології ХДУ;
- 1998 р. став лауреатом Республіканської премії ім. Д. Яворницького Всеукраїнської спілки краєзнавців (у складі колективу кафедри) ;
- 1998 — 2000 рр. призначений заступником проректора з навчальної роботи;
- 1999 р. нагороджений орденом «Преподобного Нестора Літописця»;
- 2000 — 2008 рр. призначений заступником декана історичного факультету;
- 2001 р. став лауреатом Муніципальної премії ім. Д. І. Багалія;
- 2003 р. нагороджений знаком «Відмінник освіти України» Міністерства освіти і науки України;
- 2004 р. нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною відзнакою «За досягнення в розвитку

- культури і мистецтв» Міністерства культури і мистецтв України;
- 2005 р. став лауреатом II премії загальноуніверситетського конкурсу викладачів;
- 2007 р. нагороджений знаком «За заслуги» Болгарської академії наук;
- 2008 р. призначений директором Центру краєзнавства ХНУ ім. В. Н. Каразіна;
- 2008 р. нагороджений відзнакою МОН України «Імені Петра Могили»;
- 2009 р. обраний членом-кореспондентом Петровської Академії наук і мистецтв (Санкт-Петербург);

Псевдоніми С. М. Куделка

Жук С. М.

Метельский С. (С. М.)

Софронов С. (С. М.)

1 Наукові праці С. М. Куделка

1.1 Історія, історична наука

1. Музичний символ Великої Вітчизняної війни : [пісня «Священна война»] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Вечір. Харків. — 1985. — 10 січ.

2. Музыкальный символ Великой Отечественной войны : [песня «Священная война»] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Воен.-ист. журн. — 1985. — № 7. — С. 92.

3. Теоретические вопросы истории построения материально-технической базы социализма в СССР (60—80-е годы) // Вестн. Харьк. ун-та. — 1985. — № 268 : История СССР и зарубеж. стран. — С. 3 — 6.

4. Безцінна реліквія: [Прапор Перемоги] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1988. — 9 трав.

5. XXVII съезд КПСС о восстановлении ленинских идей социалистического самоуправления и путях их осуществления / И. Л. Шерман, С. М. Куделко, С. И. Посохов // Самоуправление трудовых коллективов в условиях дальнейшего развития социалистической демократии : тез. докл. обл. науч.-практ. конф. — Х., 1988. — С. 18 — 20.

6. Использование исторического опыта борьбы профессиональных союзов с бюрократизмом в условиях ускорения социально-экономического развития страны / С. М. Куделко, Ю. И. Кисиль // Актуальные проблемы развития советского общества : материалы науч.-метод. конф., посвящ. 70-летию Великой Октябр. социалист. революции. — Х., 1988. — С. 27 — 28.

7. Незвичайний лист Володі Ульянова [ровеснику і товаришу Б. Фармаковському] / Б. Зайцев, С. Куделко // Вечір. Харків. — 1989. — 22 квіт.

8. О некоторых лозунгах и здравом смысле / С. Куделко, В. Семенов, Ж. Тростановский, А. Эпштейн // Крас. знамя. — 1989. — 3 дек.

9. Гуманитаризация общества как предпосылка и важнейшая задача перестройки в СССР / С. М. Куделко, Ж. С. Тростановский // Наука, образование, гуманизм : (методол. проблемы) : тез. докл. участников обл. межвуз. науч. конф. (май 1990 г.). — Х., 1990. — С. 12 — 13.

10. Поважати власну історію / А. І. Епштейн, С. М. Куделко, В. С. Семенов, Ж. С. Тростановський // Під прапором ленінізму. — 1990. — № 11. — С. 59—62.

11. *Социально-психологические аспекты формирования чувства хозяина у различных категорий населения в свете проводимой в стране радикальной экономической реформы / С. М. Куделко, Ж. С. Тростановський // Тезисы докладов научно-практической конференции «Партия и профсоюзы в реализации задач экономической реформы». — Х., 1990. — Секция 1. — С. 59 — 61.

12. 73 года по пути Октября или от начатого Октябрем пути? : 1917 — 1990 гг. / А. Эпштейн, С. Метельский // Дело. — Х., 1990. — № 11 (нояб.).

13. Уважать собственную историю / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко, В. С. Семенов, Ж. С. Тростановский // Под знаменем ленинизма. — 1990. — № 11. — С. 59 — 62.

14. Болгаристика и некоторые стереотипы массового сознания в СССР // Болгаристика в системе общественных наук : опыт, уроки,

перспективы : тез. докл. и сообщ. Второй Всесоюз. конф. по болгаристике (II Дриновских чтений), 5 — 7 февр. 1991 г. — X., 1991. — С. 22 — 23.

15. Диалектика и историко-культурный процесс / А. И. Эпштейн, Ж. С. Тростановский, С. М. Куделко // Диалектика и культура : тез. докл. межвуз. науч. конф. (нояб. 1991 г.). — Пермь, 1991. — С. 56 — 57.

16. Историк-профессионал, значить — джерелознавець / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1991. — 25 сч.

17. Национально-государственное и культурное строительство на Украине в 20-х — 30-х гг. : (ист. опыт и соврем. проблемы) / А. И. Эпштейн, Н. С. Шаповалова, С. М. Куделко // Международная научно-теоретическая конференция «Проблемы развития федерации и высшей школы» : тез. докл. и сообщ. (24 — 26 апр. 1991 г.). — X., 1991. — С. 59 — 60.

18. Бизнес начался не сегодня : [экскурс в историю] / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Деловая жизнь. — X., 1992. — № 9. — С. 34 ; № 10. — С. 34 ; № 12. — С. 34 ; 1993. — № 1. — С. 37 ; № 2. — С. 36 ; № 3/4. — С. 55 ; № 5. — С. 36 ; № 6. — С. 32 ; № 7. — С. 38 ; № 8/9. — С. 56 ; № 10. — С. 33 ; № 11/12. — С. 28 ; 1994. — № 1. — С. 42 ; № 2. — С. 34 ; № 3/4. — С. 42 ; № 5. — С. 36 ; № 6. — С. 30 ; № 7/8. — С. 34 ; № 9/10. — С. 30.

19. Дезинтеграционные процессы и судьба культурно-исторического пространства / С. М. Куделко, Ж. С. Тростановский // Современное общество : вопр. теории, методологии, методы социол. исслед. : (Файнбургские чтения) : тез. докл. науч.-практ. конф. (февр. 1992 г.). — Пермь, 1992. — С. 178 — 179.

20. Загальносвітовий культурний процес і відродження національних традицій / А. І. Епштейн, С. М. Софронов, Ж. С. Тростановський // Культура України : історія і сучасність : Респ. наук.-практ. конф., 26 — 28 жовт. 1992 : тези доп. — Х., 1992. — С. 11 — 13.

21. Исторический процесс : кризис традиционных подходов // Дух и космос : культура и наука на пути к нетрадиционному миропониманию : тез. докл. и выступлений междисциплинар. симпозиума, 28 — 30 сент. 1992 г. — Х., 1992. — С. 59.

22. П. И. Лященко — теоретик, историк и практик кооперативного движения в России / С. М. Куделко, Е. Г. Синкевич // Тезисы докладов республиканского научно-практического семинара «Проблемы истории, теории и практики кооперативного движения в России». — Тюмень, 1992. — С. 6 — 7.

23. Менталітет українського козацтва : (за родинними переказами інтелігенції другої половини ХІХ — середини ХХ ст.) / С. М. Куделко, Л. Ю. Стоколос // Феномен українського козацтва в контексті світової історії і культури : тези доп. наук. конф. — Херсон, 1992. — С. 19 — 20.

24. Нацистская диффамация еврейской культуры на Украине / С. М. Куделко, С. Ж. Тростановский // Холокауст на Украине и антисемитизм в перспективе. — Х., 1992. — С. 32 — 33.

25. Не стоит торопиться : [Конституция Украины. Какой ей быть?] / А. Эпштейн, С. Куделко // Время. — 1992. — 25 сент.

26. Історія та традиції вітчизняного бізнесу / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // Межвузовская научно-методическая конференция

«Инженерное образование — единство технического и гуманитарного образования» : тез. докл. и сообщ. — Х., 1993. — С. 179 — 180.

27. Менталітет українського народу як один з витоків національної ідеї / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // Національна ідея в духовній культурі України ХІХ — ХХ ст. : матеріали Всеукр. наук. конф. — Полтава, 1993. — С. 18—20.

28. Ответственный рубеж в истории Украины : [о проекте Конституции] //Соврем. о-во. — 1993. — № 2. — С. 6 — 9.

29. Эпоха и исторические взгляды политического деятеля / А. И. Эпштейн, Ж. С. Тростановский, С. М. Метельский // Молодежь и реформирование общества : (пути, методы, средства воспитания). — М. ; Х., 1993. — С. 288 — 293.

30. Иностранные инвестиции в отечественную экономику : из опыта прошлого / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1994. — № 3/4. — С. 29.

31. Історія науки в біографіях вчених : (соціол. аспект) / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Вестн. Харьк. ун-та. — 1994. — № 385 : История, вып. 28. — С. 176 — 184.

32. Насколько нов новый проект Конституции? / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Бизнес Информ. — 1994. — № 12. — С. 6 — 7.

33. Традиції вітчизняного бізнесу : історія та сучасність / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // Город и бизнес : тез. науч.-практ. конф., 11 — 12 марта 1994 г. — Днепропетровск, 1994. — С. 70 — 71.

34. Бизнес вчера и сегодня / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Третье сословие : предпринимательство в Харьк. регионе. — Х., 1995. — С. 5 — 15.

35. Десять лет спустя, или итоги и проблемы «перестройки» / А. Эпштейн, С. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1995. — № 3/4. — С. 2 — 4.

36. Терминологические споры и основные тенденции общественного развития / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Актуальные проблемы формирования личности / Харьк. ун-т внутр. дел и др. — Х., 1995. — С. 38 — 44.

37. Исторические корни антисемитизма / С. Ж. Тростановский, С. М. Куделко // Холокост, «еврейский вопрос» и современное украинское общество. — Х. ; Иерусалим, 1996. — С. 174 — 179.

38. Историческое время еврейского народа / С. М. Куделко, С. Ж. Тростановский // Там само. — С. 253 — 260.

39. Абстрактные понятия в историческом исследовании : (некоторые замечания к методол. исканиям конца XX в.) / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Харківський історіографічний збірник. — Х., 1998. — Вип. 3 : Пробл. історії та методології іст. науки. — С. 15 — 22.

40. Вітте Сергій Юлійович : державний діяч / О. Н. Ярмиш, С. М. Куделко // Юридична енциклопедія. — К., 1998. — Т. 1 : А — Г. — С. 487.

41. Генералісімус / О. Н. Ярмиш, С. М. Куделко // Юридична енциклопедія. — К., 1998. — Т. 1 : А — Г. — С. 564.

42. Державна Рада / О. Н. Ярмиш, С. М. Куделко // Юридична енциклопедія. — К., 1999. — Т. 2 : Д — Й. — С. 101 — 102.

43. Сенсифікація : опыт расширения терминологического арсенала исторической науки // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2000. — Вип. 4 : Категоріал. апарат іст. науки. — С. 4 — 8.

44. Современные проблемы исторической науки // Современные проблемы науки и образования : тез. докл. науч.-практ. семинара 1 — 9 мая 2000 г. — Х., 2000. — С. 36 — 37.

45. Учений-історик и власть // Багаліївські читання в НУА : педагог і влада : історичний досвід, сучасні реалії та перспективи : прогр. та матеріали IV Багаліїв. читань 5 листоп. 2001 р. — Х., 2001. — С. 70 — 73.

46. Історичний час українського народу // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2002. — Вип. 5 : Пробл. періодизації історії та історіогр. процесу. — С. 25 — 31.

47. К 200-летию образования Министерства народного просвещения в России // Багаліївські читання в НУА : вік ХХ : реформи в українській вищій школі : прогр. і матеріали V Багаліїв. читань 5 листоп. 2002 р. — Х., 2002. — С. 72 — 74.

48. Сторінки непрочитаної історії // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2003. — Вип. 6 : Біографістика в контексті сучас. іст. та історіогр. дослідж. — С. 185 — 186. — Рец. на кн. : Ващенко В. В. Неврастенія : непрочитані історії : (деконструкція одного надпису — сеанс прочитання автомонографії М. С. Грушевського) : монографія. — Д. : Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2002. — 408 с.

49. Військові формування УНР, інтерновані у Польщі (1920 – 1924 рр.) : (за матеріалами ДАРФ) / А. І. Йолкін, С. М. Куделко // Південний архів (Історичні науки). — Херсон, 2004. — Вип. 16. — С. 217 — 220.

50. Геополитический компонент ленинских идей революции и построения социализма // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України : міжпредмет. простір історії ідей у вітчизняній науці. — Д., 2004. — С. 30 — 35. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Itdpi/2004/04Kudelko.pdf (12.07.2011).

51. Вігте Сергій Юлійович — російський державний діяч / С. М. Куделко, О. Н. Ярмиш // Енциклопедія Сучасної України. — К., 2005. — Т. 4 : В — Вог. — С. 642.

52. Еще раз об ответственности историка / Е. В. Астахова, С. М. Куделко // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8 : Пробл. теорії. — С. 174 — 178. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/khiz/2006_8/Astakhova_E_V,%20KudelkoS_M.pdf (12.07.2011).

53. Державна рада / О. Н. Ярмиш, С. М. Куделко // Енциклопедія Сучасної України. — К., 2007. — Т. 7 : Г — Ді. — С. 434 — 435.

54. История Украины: учеб. пособие для иностр. студентов / Н. Н. Савченко, Р. И. Филиппенко, С. М. Куделко. — Х. : «Кортес — 2001», 2008. — 248 с.

55. Украинская политика прошлого : политика памяти [электронный ресурс] // Русский журнал. — М., 2008. — Режим доступа : <http://www.russ.ru/Mirovaya-povestka/Ukrainskaya-politika-proshlogo>

56. Эти встречи забыть невозможно / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Покликання бути людиною : пам'яті Юрія Зіновійовича Данилюка (1958 – 2005). — К., 2008. — С. 37 — 40.

57. [Предисловие] // Сосницкий В. Операция «Кулаки» : книги судеб : 80 лет спустя... / В. Сосницкий, Я. Чуйкова. — Х., 2009. — С. 6. — (Проект «Пишем книгу вместе»).

58. История Украины : учеб. пособие для студентов вузов / Н. Н. Савченко, Р. И. Филиппенко, С. М. Куделко, О. К. Малютин ; под ред. С. Н. Смоленского. — Х. : Тимченко А. Н., 2010. — 272 с. : ил.

59. Великая Отечественная : Украина и украинцы среди победителей и побежденных. Уроки новейшей укр. историографии // Победа над фашизмом в 1945 году : ее значение для народов СНГ и мира : материалы Междунар. конф., Москва, 8 — 10 апр. 2010 г. — М., 2011. — С. 244 — 245. — Электрон. аналог : <http://www.nbuv.gov.ua/books/2011/11pnf.pdf> (12.07.2011).

1.2 Історіографія, джерелознавство

60. Деякі питання сучасної радянської історіографії вирішального етапу створення матеріально-технічної бази соціалізму в промисловості СРСР (1926 — 1937) // Вісн. Харк. ун-ту. — 1980. — № 201 : Історія, вип. 12. — С. 26 — 31.

61. Современная советская историография выравнивания уровней промышленного развития ранее отсталых районов СССР в процессе построения материально-технической базы социализма (1926 — 1937 гг.) //

Вестн. Харьк. ун-та. — 1982. — № 225 : Вопр. социалист. и коммунист. стр-ва в СССР. — С. 91 — 97.

62. Современная советская историография о значении процесса создания материально-технической базы социализма в промышленности для преодоления экономического неравенства народов СССР / И. Л. Шерман, С. М. Куделко // Вестн. Харьк. ун-та. — 1986. — № 296 : История капиталист. и социалист. формаций. — С. 40 — 47.

63. Великий Октябрь на Украине в советской историографии / И. Л. Шерман, С. М. Куделко // Вестн. Харьк. ун-та. — 1987. — № 302 : Великий Октябрь и его междунар. значение. — С. 71 — 78.

64. Построение материально-технической базы социализма в СССР (промышленное производство) : соврем. совет. историография : автореф. дис. ... канд. ист. наук : 07.00.02; 07.00.09 / ХГУ. — Х., 1987. — 23 с.

65. Українська історична думка та всесвітня історіографія: проблеми викладання / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Українська ідейна спадщина у викладанні гуманітарних наук : тези Респ. наук.-практ. конф. — Д., 1992. — С. 79 — 80.

66. *Питання політичного та ідеологічного впливу на хід філософських дискусій в 20—30-ті рр. з проблем науки у сучасній історіографії // Український історичний збірник. — Х., 1993. — Вип. 37. — С. 93 — 98.

67. *Робітничий клас України у роки першої п'ятирічки : початок історіографії проблеми / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // Український історичний збірник. — Х., 1993. — Вип. 37. — С. 98 — 102.

68. Источниковедение на кафедре историографии, источниковедения и археологии / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Материалы и тезисы научной конференции, посвященной 30-летию кафедры историографии, источниковедения и археологии ХГУ (II Астаховские чтения), 1 — 2 нояб. 1994 г. — Х., 1994. — С. 12 — 15.

69. Социальная история советской науки (конец 1920 — начало 1940-х гг.) : проблемы историографии / С. И. Посохов, С. М. Куделко. — Х., 1994. — 152 с.

70. «...Каждый... должен читать «новых» авторов в своей науке» // Харківський історіографічний збірник. — Х., 1995. — Вип. 1 : Історія і теорія іст. науки та освіти. — С. 105—106. — Рец. на кн. : Колесник И. И. Историографическая мысль в России : от Татищева до Карамзина. — Днепропетровск, 1993. — 208 с.

71. Научные дискуссии в СССР в годы сталинизма : (проблемы современной историографии) / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Тоталитаризм и антитоталитарные движения в Болгарии, СССР и других странах Восточной Европы : [материалы междунар. науч. конф. (г. Харьков, 21 — 23 сент. 1993 г.)]. — Х., 1995. — Т. 2. — С. 307 — 316.

72. Про нову хвилю романтизму у вітчизняній історіографії / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Історична наука на порозі XXI століття : підсумки та перспективи : матеріали Всеукр. наук. конф. (м. Харків, 15 — 17 листоп. 1995 р.). — Х., 1995. — С. 176 — 179.

73. Ключові слова : українська історіографія, національне відродження, друга половина XVIII — середина XIX ст. // Харківський історіографічний збірник. — Х., 1998. — Вип. 3 : Пробл. історії та

методології іст. науки. — С. 232 — 233. — Рец. на кн. : Кравченко В. В. Нариси української історіографії епохи національного Відродження (друга половина XVIII — середина XIX ст.) / В. В. Кравченко. — Х., 1996. — 376 с.

74. Історіографічний словник : навч. посіб. для студ. іст. ф-тів ун-тів / С. І. Посохов, С. М. Куделко, Ю. Л. Зайцева та ін. (всього 18 осіб) ; за ред. С. І. Посохова. — Х. : Східно-регіон. центр гуманітар.-освіт. ініціатив, 2004. — 320 с.

75. “Для ... усіх, хто захоплюється українською історією, наукою та культурою” // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8 : Пробл. теорії. — С. 240 — 241. — Рец. на кн. : Калакура Я. С. Українська історіографія : курс лекцій / Я. С. Калакура. — К. : Генеза, 2004. — 496 с. — Електрон. аналог : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/khiz/2006_8/Kudelko_S_M.pdf (12.07.2011).

Див. також № 16, 59, 81, 92, 210, 245, 250, 390-92, 404-05.

1.3 Теоретичні питання та історія освіти

76. Культура зарубіжних славян на сторінках советской учебно-методической литературы : (средняя и высшая школа) // Народно-демократические революции и развитие славянских стран по пути социализма. — Х., 1985. — С. 244.

77. В мире исторических вещей : к проблеме преподавания курса «Музееведение» в ун-те / С. Куделко, Л. Морозов // Совет. музей. — 1987. — № 2. — С. 38 — 39.

78. Из опыта преподавания исторического краеведения в высшей школе / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Первая Всесоюзная научная конференция по историческому краеведению : тез. докл. и сообщ., Полтава, окт. 1987 г. — К., 1987. — С. 194 — 195.

79. *Коллектив кафедры общественных наук как объект социально-психологического исследования / И. Л. Шерман, С. М. Куделко, Л. В. Морозов // Социально-психологические проблемы повышения и реализации потенциала трудового коллектива : (тез. докл. респ. науч.-практ. конф.). — Кировоград, 1987. — Вып. 1. — С. 156 — 158.

80. Методологические и методические основы построения спецкурса "История и культура СССР" / С. М. Куделко, В. Д. Луценко // III Международный симпозиум МАПРЯЛ по лингвострановедению. — Одесса, 1989. — Ч. 2. — С. 72 — 73.

81. О новых подходах преподавания курса историографии в вузах страны / Ю. И. Журавский, С. М. Куделко // Программа и тезисы Всесоюзной научно-технической конференции «Перестройка исторического образования в вузах страны : опыт, проблемы, поиск». — Днепропетровск, 1990. — С. 29 — 31.

82. Общественное сознание и состояние специальных исторических дисциплин // Перестройка в исторической науке и проблемы источниковедения и специальных исторических дисциплин : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. конф., 30 мая — 1 июня 1990 г. — К., 1990. — С. 47 — 48.

83. Вузовская наука в контексте инновационных процессов : (ист. аспект) / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Социальные и правовые проблемы деятельности высшей школы в условиях обновления : тез. докл. и сообщ. респ. науч.-практ. конф. 24 — 27 сент. 1991 г. — Х., 1991. — С. 109 — 111.

84. Использование художественной и мемуарной литературы при изучении истории / А. И. Эпштейн, С. М. Метельский, Ж. С. Тростановский // Международная научно-теоретическая конференция «Проблемы развития федерации и высшей школы» : тез. докл. и сообщ. (24 — 26 апр. 1991 г.). — Х., 1991. — С. 185 — 186.

85. Культурологический спецкурс в преподавании русского языка иностранным студентам : из опыта ХГУ / С. М. Куделко, В. Д. Луценко // Теория и практика преподавания русского языка как иностранного. — Л., 1991. — С. 63 — 64.

86. Тестирование в процессе индивидуального обучения студентов / Ю. И. Журавский, С. М. Куделко // Научно-методическая конференция «Индивидуализация обучения студентов социально-политическим наукам в условиях демократизации высшей школы» : тез. докл. — Х., 1991. — С. 164 — 165.

87. Вариативность — основа демократизации высшей школы / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Гуманізація і гуманітаризація — пріоритетний напрямок державної політики України в галузі вищої освіти : тези доп. міжвуз. наук.-практ. конф., 13 — 15 трав. 1992 р. — Д., 1992. — Ч. 3. — С. 30.

88. Вузовское обществоведение глазами студентов /

Ж. С. Тростановский, А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Социол. исслед. — 1992. — № 2 — С. 96 — 97.

89. Екскурсійна підготовка студентів-істориків у Харківському університеті / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Туризм і завдання національно-культурного відродження України: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-практ. конф., 12 — 14 трав. 1992 р. — К. ; Черкаси, 1992. — С. 186 — 187.

90. Из опыта сотрудничества кафедры русского языка по обучению иностранных студентов, аспирантов и стажеров кафедры историографии, источниковедения и археологии Харьковского госуниверситета им. А. М. Горького / С. М. Куделко, В. Д. Луценко // Преемственность в учебно-воспитательном процессе между начальным и продвинутым этапами обучения студентов-иностранцев : межвуз. науч.-метод. конф., 24 — 25 апр. 1991 г. — Белгород, 1992. — С. 15 — 16.

91. Перемены и преемственность в области подготовки кадров специалистов : (сравнит.-ист. аспект) / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Научно-методические аспекты совершенствования вузовского образования в условиях многоступенчатой подготовки специалистов : материалы науч.-метод. конф., 25 — 26 марта 1992 г. — Х., 1992. — С. 22 — 29.

92. Українська історична думка та всесвітня історіографія : пробл. викладання / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Українська ідейна спадщина у викладанні гуманітарних наук. : респ. наук.-практ. конф. — Д., 1992. — Секція 2. — С. 79 — 80.

93. Актуальные проблемы исторического образования в Украине / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Сучасні технології навчання : наук.-метод.

зб. — Х., 1993. — С. 59 — 65.

94. Гуманитарный спецкурс в инженерном вузе / Ж. С. Тростановский, С. М. Куделко // Инженер и культура : Междунар. науч. конф. (окт. 1993 г.). — Пермь, 1993. — С. 194 — 196.

95. Единство обучения и воспитания в процессе обучения русскому языку как иностранному / В. Н. Билык, С. М. Куделко, В. Д. Луценко // Теория и практика обучения русскому языку иностранных студентов-нефилологов : темат. сб. науч. тр. — Х., 1993. — С. 20 — 23.

96. Историческое образование в Украине : тенденции и перспективы / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Молодежь и реформирование общества : (пути, методы, средства воспитания). — М. ; Х., 1993. — С. 282 — 288.

97. Обществоведы и обществоведение : взгляд с другой стороны / Ж. С. Тростановский, А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Молодежь и реформирование общества : (пути, методы, средства воспитания). — М. ; Х., 1993. — С. 91 — 98.

98. Про впровадження рейтингової системи оцінки знань студентів при вивченні дисциплін гуманітарного циклу / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Науково-методична конференція «Проблеми та перспективи управління якістю підготовки спеціалістів» : тези доп. — К., 1993. — С. 151 — 152.

99. Роль и место курса «История науки и техники» в подготовке современного специалиста» / В. А. Копылов и др. // Научно-методические проблемы активизации познавательной деятельности студентов. — Х., 1994. — С. 17 — 20. — (Вестн. ХГПУ ; вып. 6, № 2). — Серед авт. С. М. Куделко.

100. Из истории преподавания музееведения на историческом факультете Харьковского госуниверситета в 60 — 90-е гг. XX ст. // Перші Сумцовські читання: тези наук. конф., присвяч. 75-річчю музею Слобід. України ім. Г. С. Сковороди, 17 — 18 квіт. 1995 р. — Х., 1995. — С. 21 — 22.

101. Проблемы религии в оценках общественного мнения студенческой молодежи / Ж. С. Тростановский, А. Т. Щедрин, С. М. Софронов // Актуальные проблемы формирования личности / Харьк. ун-т внутр. дел и др. — Х., 1995. — С. 402 — 414.

102. Из истории подготовки кадров по поддержанию общественного порядка : на материалах Харьковщины / А. Н. Ярмыш, С. М. Куделко // Структура освіти в регіоні : пробл. оптимізації : (матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 12 — 14 груд. 1996 р.). — Х., 1996. — С. 183 — 186.

103. От школьной истории до спортивного менеджмента : о содержании и форме новой обществовед. учеб. лит. / С. М. Куделко и др. // Фізична культура, спорт та здоров'я : зб. наук. робіт. — Х., 1997. — С. 322 — 325.

104. О содержании, форме и языке учебной литературы по новейшей истории Украины / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко, В. Н. Кудиненко // От Киевской Руси к цивилизации XXI века : Междунар. науч.-практ. конф. — Х., 1999. — С. 25 — 27.

105. Практична підготовка бакалавра-гуманітарія // Міжвідомча науково-практична конференція «Університетська освіта в Україні на порозі XXI століття : проблеми, перспективи, тенденції розвитку», 15 — 16 грудня 2000 р. — Х., 2000. — С. 113 — 114.

106. «Забудьте про те, чому вас вчили у школі», або Деякі роздуми щодо навчальної шкільної літератури : [з приводу "Конспекта-зошита з історії України для 11 класу", авторами якого є В. В. Воропаєва, О. С. Марченко, І. М. Скирда] // *Метод. вісн. іст. ф-ту / ХНУ ім. В. Н. Каразіна.* — 2002. — № 1. — С. 122 — 123.

107. **Передмова** [до статті Г. О. Ковтуна “*Labore et zelo – працею та натхненням*”, присвяч. історії Ніжин. держ. ун-ту ім. М. Гоголя] // *UNIVERSITATES. Наука и просвещение.* — 2005. — № 3. — С. 58.

Див. також №№ 152, 176, 181, 198, 222, 224, 229, 233, 255.

1.4 Музеєзнавство

108. **О новых** подходах в освещении событий революции 1905 — 1907 гг. музейными средствами : (на материалах Харьк. гос. ист. музея) / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // *Первая российская революция 1905 — 1907 гг. в свете нового исторического мышления : тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., 18 — 20 дек. 1990 г.* — Горловка, 1990. — Т. 1. — С. 35 — 37.

109. **О памяти** и памятниках / А. Эпштейн, С. Метельский // *Дело.* — Х., 1990. — № 10 (окт.).

110. **Проблемы** перестройки в экспозиции музеев исторического профиля Украины на современном этапе / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // *Проблемы музееведения и краеведения : (к 100-летию основания Херсон. музея древностей)* : тез. докл. юбил. конф. — Херсон, 1990. — Ч. 4. — С. 23 — 24.

111. Історична пам'ять і пам'ятники / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // Політика і час. — 1991. — № 7. — С. 45 — 47.

112. Відображення життя та творчості Г. С. Сковороди музейними засобами на Харківщині / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Тези доповідей харківських сквородинівських читань, присвячених 270-річчю з дня народження Григорія Савича Сковороди, (24 — 25 листоп. 1992 р.). — Х., 1992. — С. 154 — 155.

113. З досвіду екскурсійного обслуговування туристів у Харкові за дорадянський період / С. М. Куделко, Л. Ю. Стоколос // Всеукраїнська науково-практична конференція «Туризм і завдання національно-культурного відродження України» (12 — 14 травня 1992 р.) : тези доп. та повідомл. — К. ; Черкаси, 1992. — С. 60 — 61.

114. Основные проблемы внедрения персональных ЭВМ в практику музейной работы / Б. М. Смоляницкий, С. М. Куделко // Вест. Харьк. ун-та. — 1992. — № 363 : История, вып. 26. — С. 152 — 158.

115. Відображення історії міст і сіл Слобожанщини музейними засобами / С. М. Куделко, О. В. Дьякова // Проблеми музеєзнавства та історичного краєзнавства : наук. конф. 18—19 трав. 1993 р. : тези доп. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1993. — С. 17 — 18.

116. Документи державного архіву Харківської області як джерело інформації для музеїв історичного профілю : [з історії географії Харківщини] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Проблеми музеєзнавства та історичного краєзнавства : наук. конф. 18 — 19 трав. 1993 р. : тези доп. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1993. — С. 43 — 44.

117. Историко-культурное наследие и туристский потенциал Харьковщины / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Проблемы создания и функционирования специальных (свободных) экономических зон в Харькове : тез. докл. междунар. науч.-практ. конф., 3 — 5 июня 1993 г. — Х., 1993. — С. 129 — 130.

118. Нові часи і нові біди музеїв / С. М. Жук // Скарбниці національної культури : тези наук.-практ. конф. з музеєзнавства, присвяч. 40-річчю Пархомів. іст.-худож. музею (жовт. 1995 р.). — Х. ; Пархомівка, 1995. — С. 22 — 23.

119. Про концепцію експозиції музею Університету внутрішніх справ // Скарбниці національної культури: тези наук.-практ. конф. з музеєзнавства, присвяч. 40-річчю Пархомів. іст.-худож. музею (жовт. 1995 р.). — Х. ; Пархомівка, 1995. — С. 27 — 28.

120. Современные тенденции развития музейных экспозиций и задачи Харьковского исторического музея / С. М. Куделко, С. И. Посохов // П'яті Сумцовські читання : зб. матеріалів наук. конф. «Музей : історія і проблеми сьогодення» 14 трав. 1999 р. — Х, 1999. — С. 6 — 8.

121. Зауваження щодо проекту утворення нової експозиції Музею історії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна / С. І. Посохов, С. М. Куделко // Шості Сумцовські читання : зб. матеріалів наук. конф., присвяч. 80-річчю Музею Слобід. України ім. Г. С. Сковороди, 14 квіт. 2000 р. — Х., 2000. — С. 43 — 45.

122. Музей археології та етнографії Слобідської України ХНУ ім. В. Н. Каразіна : [бібліографія] / уклад. : С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту.

— 2007. — № 762 : Історія, вип. 39. — С. 383 — 385 ; 2008. — № 816 : Історія, вип. 40. — С. 451 — 454.

123. Музей історії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна : [бібліографія] / уклад. : С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2007. — № 762 : Історія, вип. 39. — С. 382 — 383 ; 2008. — № 816 : Історія, вип. 40. — С. 450 — 451.

124. З історії музейної справи на Харківщині / С. М. Куделко, О. Г. Павлова // Музейна справа на Харківщині : становлення та розвиток : наук.-допом. покажч. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Центр краєзнавства, ХДНБ ім. В. Г. Короленка. — Х., 2011. — С. 4 — 15.

125. Мнение эксперта : [послесловие к ст. Е. Зелениной «Катастрофа : я, ты, мы, они «там» были...», посвящ. созданию чернобыл. музея в Харькове] // Время. — 2011. — 3 июня.

Див. також №№ 77, 100, 208, 384, 386, 389, 394, 397-99, 412.

1.5 Краєзнавство

1.5.1 Загальні питання

126. Исследование жизни и деятельности пролетарских революционеров — важное направление в краеведческой работе вузов / С. М. Куделко, Е. Г. Синкевич // Актуальные проблемы исследования биографий пролетарских революционеров : тез. докл. и сообщ. респ. науч.-практ. конф. — Николаев, 1988. — Ч. 2. — С. 285 — 286.

127. Мемуари як джерело дослідження історії краю / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // IV Республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства : тези доп. і повідомл. — К., 1989. — С. 144 — 145.

128. Нумизматические памятники Сумщины первого тысячелетия н. э. / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Тезисы докладов и сообщений первой Сумской областной научной историко-краеведческой конференции, 5 — 6 апреля 1990 г. — Сумы, 1990. — С. 36 — 38.

129. Історичне краєзнавство та історичні традиції / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // V Всеукраїнська конференція «Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України» : тези доп. та повідомл. — К. ; Кам'янець-Подільський, 1991. — С. 21 — 23.

130. Материалы к истории комсомольско-молодежного подполья Полтавы (окт. 1941 г. — май 1942 г.) в Харьковском университете / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею : матеріали ювіл. наук. конф. — Полтава, 1991. — Ч. 3 : Краєзнавство Полтавщини. — С. 62 — 63.

131. Мемуары как источник изучения истории родного края советского периода / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Вестн. Харьк. ун-та. — 1992. — № 362 : История, вып. 25. — С. 48 — 52.

132. Париж или Лютеция? : [что стоит за переименованием улиц, городов и др.] / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко, Ж. С. Тростановский // Солидарность. — Х., 1992. — 29 авг. — С. 6.

133. Історичне краєзнавство в контексті сучасних тенденцій розвитку науки та суспільства / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Краєзнавство. — 1995. — № 1/4. — С. 13 — 15.

134. Історичне краєзнавство та культура : з погляду на майбутнє : [враженнями від Всеукр. краєзнав. конф. «Іст. краєзнавство і культура», що проходила у Харкові, поділились С. М. Куделко та ін. / записали В. Знаковський, О. Парщик] // Слобода. — 1997. — 9 дек.

135. Краеведение на страницах «Малой Советской Энциклопедии» // Проблемы истории и археологии Украины : тез. докл. науч. конф., 21 — 23 окт. 1999 г.). — Х., 1999. — С. 80 — 81.

136. Методи історичного дослідження в краєзнавстві // Історія України : маловідомі імена, події, факти : (зб. ст.). — К., 1999. — Вип. 8. — С. 335 — 337.

137. Индивидуализирующая история и краеведение : (к вопросу о привлечении арх. материалов в краевед. исслед.) // Харків і харків'яни. — 2003. — № 1. — С. 4 — 6.

138. Індивідуалізуюча історія й краєзнавство // Студії з архівної справи та документознавства. — К., 2003. — Т. 9. — С. 35 — 37.

139. История повседневности в контексте исторического краеведения // Эпоха. Культуры. Люди : (история повседневности и культурная история Германии и Советского Союза. 1920 — 1950-е годы) : [материалы междунар. науч. конф. (Харьков, сент. 2003 г.)] : сб. докл. — Х., 2004. — С. 144 — 150.

140. Відзив на монографію В. В. Бездрабко «Часопис “Краєзнавство” та краєзнавча справа в Україні (кінець 1920-х початок 1930-х рр.)» (К. ;

Кам'янець-Подільський, 2005. — 224 с.) // Вісн. Харк. ун-ту. — 2007. — № 762 : Історія, вип. 39. — С. 354 — 355.

141. Деякі питання сучасного історичного краєзнавства // Краєзнавство. — 2008. — № 1/4. — С. 219 — 220. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/kraeznavstvo/2008.pdf (12.07.2011).

142. Теоретико-методологічна дискусія з питань історичного краєзнавства в 20-ті — на початку 30-х років ХХ ст. / С. Куделко, О. Кашаба // Краєзнавство. — 2009. — № 3/4. — С. 21 — 27. — Електрон. аналог : http://nsku.org.ua/kraeznavstvo/journal/Kraeznavstvo_3-4_2009.pdf (12.07.2011).

Див. також №№ 78, 201.

1.5.2 Харків і Харківщина у працях С. М. Куделка

143. Революционное движение рабочих Харькова во второй половине XIX в. / С. М. Куделко, Л. В. Морозов, И. Л. Шерман // Рабочий класс СССР — ведущая революционная и созидательная сила советского общества : (к 90-летию со дня рождения акад. А. М. Панкратовой) : тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. — Донецк, 1987. — Ч. 1. — С. 23 — 25.

144. Успенский собор / С. Метельский // Дело. — Х., 1990. — № 3 (март).

145. Харьковская маевка / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Крас. знамя. — 1990. — 12 апр.

146. Загін особливого призначення: [Харк. військ. округ, 1941 р.] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1991. — 17 верес.

147. Не «Дзержинский», а «Университетский» [район г. Харькова] / Б. Зайцев, С. Куделко // Слобода. — 1991. — 6 нояб.

148. Віродимо історичні цінності: [про роботу обл. від-ня Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури] / С. М. Куделко, А. Криганов // Харк. ун-т. — 1992. — 31 берез.

149. «Где гудел комар, там раскинулся Эсхар...» : план ГОЭЛРО сквозь призму сьогоднішніх проблем / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Акционер. дело. — 1992. — № 1. — С. 124 — 127.

150. З історії садово-паркової архітектури м. Харкова / О. М. Головка, С. М. Куделко // Культура України: історія і сучасність : Респ. наук.-практ. конф., 26 — 28 жовт. 1992 : тези доп. — Х., 1992. — С. 212 — 213.

151. Из истории подготовки XII Археологического съезда в Харькове : (по материалам гос. архива Харьк. обл.) / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // История и археология Слободской Украины : тез. докл. и сообщ. Всеукр. конф., посвящ. 90-летию XII Археол. съезда. — Х., 1992. — С. 29 — 30.

152. Харківський колегіум — центр культури на Слобідській Україні у XVIII ст. / С. М. Куделко, Л. Ю. Посохова // Друга Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Проблеми історії національного руху на Україні (до 1917 р.)» : тези доп. — К. ; Миколаїв, 1992. — Ч. 2. — С. 28 — 30.

153. Истина очень нежна... // Веч. Харьков. — 1995. — 19 янв. — Рец. на кн. : Історія Слобідської України : бібліогр. покажч. / ХДНБ

ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Г. М. Єрофеева, В. О. Ярошик ; наук. ред. М. Краси́ков. — Х., 1993. — 244 с.

154. Корисне видання і не тільки для істориків : «Описи Харківського намісництва кінця XVIII ст.» / А. І. Епштейн, С. М. Куделко // VI Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства, вересень — жовтень 1993 р. — Луцьк, 1993. — С. 86 — 87.

155. Московский район г. Харькова : история и современность / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, Ю. Я. Кроль, С. И. Посохов. — Х.: РИП Оригинал, 1993. — 32 с.

156. Жезл Меркурия в гербах Слобожанщины / А. Эпштейн, С. Куделко // Третье сословие : предпринимательство в Харьк. регионе. — Х., 1994. — Вып. 2. — С. 5 — 13.

157. Історія і археологія Слобідської України : до 90-річчя XII Археол. з'їзду (Харків — Старий Салтів, 19 — 21 жовт. 1992 р.) / С. В. Дьячков, С. М. Куделко, В. К. Міхеєв // Вестн. Харьк. ун-та. — 1994. — № 385 : История, вып. 28. — С. 3 — 14.

158. Московский район, г. Харьков : история и современность / Ю. Я. Кроль, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Х. : Прапор, 1994. — 192 с.

159. Новий документ з історії Харківської фортеці / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Проблеми збереження та відновлення історичної пам'яті : наук. конф. з питань музеєзнавства та іст. краєзнавства, 24 — 25 трав. 1994 р. : тези доп. — Х., 1994 — С. 79 — 80.

160. Пушки Запорожской Сечи на стенах Харькова? / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1994. — 24 февр.

161. Слобідська Україна : корот. іст.-краєзнав. довід. / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, В. К. Міхеєв, С. І. Посохов ; за ред. С. З. Заремби ; Центр пам'яткознавства АН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. — К.: Будівельник, 1994. — 80 с.

162. Старинные города Харьковщины : Змиев // Укр. іст. журн. — 1994. — № 2/3. — С. 150 — 151. — Рец. на кн. : Старинные города Харьковщины : Змиев / Гос. архив Харьк. обл., Совет Харьк. обл. орг. Укр. о-ва охраны памятников истории и культуры. — Х., 1992. — 39 с.

163. Харьковский численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1994. — 31 дек.

164. Харьковский численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1995. — 31 янв. ; 4 марта ; 4 апр. ; 4 мая ; 1 июня ; 1 июля ; 5 авг. ; 2 сент. ; 3, 31 окт. ; 5 дек.

165. Харьковщина в годы Великой Отечественной войны : хроника событий / Ун-т внутр. дел ; сост. : Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов ; науч. ред. А. Н. Ярмыш. — Х., 1995. — 104 с. — (Право ; сб. № 3).

166. Герб міста Харкова / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, Б. К. Мигаль ; під ред. В. О. Погорелової. — Х. : Каравела — РА, 1996. — 72 с.

167. Коротко об истории Харьковщины / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Харьков : золотые страницы, 1996 : справ. предприятий, орг. и учреждений Харькова и Харьк. обл. — Х., 1996. — С. XIII.

168. На заре воздухоплавания / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1996. — 1 авг.

- 169. Харків** : центр освіти, науки, культури : корот. путівник / С. М. Куделко, С. І. Посохов. — Х. : ОКО, 1996. — 60 с.
- 170. Харьковский** численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1996. — 2 июля ; 1 авг. ; 3 сент. ; 1 окт. ; 2 нояб. ; 3 дек.
- 171. Історична довідка** / С. І. Посохов, С. М. Куделко // Московський район м. Харкова : становлення, розвиток, сьогодення : довідник. — Х., 1997. — С. 5 — 18.
- 172. Харьков** — технополис или город-зомби? / А. Эпштейн, С. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1997. — № 4. — С. 5 — 6.
- 173. Харьковский** численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1997. — 1 февр. ; 4, 29 марта ; 3 мая ; 3 июня ; 3, 31 июля ; 2, 30 сент. ; 31 окт. ; 29 нояб.
- 174. До створення** «Харківського біографічного словника» / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Треті Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю XII Археол. з'їзду 18 квіт. 1997 р. — Х., 1998. — С. 32 — 34.
- 175. Харьковский** численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1998. — 3 янв. ; 3, 28 февр. ; 31 марта ; 30 апр. ; 30 мая ; 4 июля ; 1, 27 авг. ; 3, 31 окт. ; 1, 30 дек.
- 176. Книга**, що послужить пам'яті харківської духовної школи / В. Резнікова, С. Куделко // Студії з архівної справи та документознавства. — К., 1999. — Т. 4. — С. 211. — Рец. на кн. : Посохова Л. Ю. Харківський колегіум (XVIII — перша половина XIX ст.). — Х. : БізнесІнформ, 1999. — 168 с.

177. **Первое** чрезвычайное епархиальное собрание (1918 г.) и его историческое значение // 200 років Харківській єпархії Української Православної церкви : матеріали наук.-практ. конф. 27 трав. 1999 р. — Х., 1999. — С. 57 — 58.

178. **Харків** — місто, обласний та районний центр України // Довідник з історії України / Ін-т іст. дослідж. Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка. — К., 1999. — Т. 3 : (Р — Я). — С. 517 — 519.

179. **Харьковский** численник / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1999. — 3 июня.

180. **Харьковское** купечество (1654 — 1917 годы) / А. Эпштейн, С. Куделко // Харьков торговый. — Х., 1999. — С. 5 — 54.

181. **Книга**, що послужить пам'яті харківської духовної школи : [Посохова Л. Ю. «Харківський колегіум (XVIII — перша половина XIX ст.)»] / В. В. Резникова, С. М. Куделко // Віра і Розум. — 2000. — № 1. — С. 270—271.

182. **Раскрывая** малоизвестные страницы истории : [предисл. к ст. О. Ю. Багалея «Харківська кафедра історії української культури»] // Новий Колегіум. — 2000. — № 2. — С. 52.

183. **Харьков** научный / С. М. Куделко, С. И. Посохов, А. И. Эпштейн и др. — Х. : Деловая жизнь, 2000. — 192 с. — (Любимый город на рубеже столетий ; т. 2).

184. **Харьковский** научный центр : предпосылки и начальный период формирования / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Харьков научный. — Х., 2000. — С. 5 — 12.

185. Зародження та розвиток мистецтвознавства у Харкові : [сер. XIX — поч. XX ст.] / С. М. Куделко, О. Г. Павлова // Історія України : маловідомі імена, події, факти : [зб. ст.]. — К. ; Донецьк, 2001. — Вип. 19. — С. 504 — 513.

186. Ризький мир і польська еміграція з Харкова на початку 20-х рр. XX ст. // Південний архів (Історичні науки) : зб. наук. пр. — Херсон, 2001. — Вип. 5. — С. 131 — 132.

187. Харків // Довідник з історії України : А — Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. — 2-е вид., доопрац. і допов. — К., 2001. — С. 1008 — 1009.

188. Возрождение хорошей традиции : [о краевед. сб. «Изюмщина»] / М. З. Бердута и др. // Вісн. Харк. ун-ту. — 2002. — № 563 : Геологія — Географія — Екологія. — С. 345 — 346. — Серед авт. С. М. Куделко.

189. *Проект создания энциклопедического справочника «Харьков» // Преподавание языков в вузе на современном этапе. Межпредметные связи : сб. науч. работ. — Х., 2002. — Вип. 6. — С. 245 — 247.

190. Слобідська Україна / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Українське козацтво : мала енцикл. — 2-е вид., допов. і перероб. — К. ; Запоріжжя, 2002. — С. 538.

191. Харків і харків'яни : наук.-попул. вид. з історії міста та його мешканців / уклад. : О. В. Парщик та ін. — Х., 2003. — № 1. — 68 с. — У складі уклад. С. М. Куделко.

192. Харьков : страницы истории // Харьковчанин года 2003 : регион. рейтинг / Ин-т рейтинг. исслед. — Х., 2003. — С. 6 — 7.

193. Розвиток культури та спорту : [глава з розд. 2] ; Освіта. Наука. Культура. : [глава з розд. 5] // Історія міста Харкова ХХ століття. — Х., 2004. — С. 277 — 292 ; 511 — 526.

194. Харків — 350 : історія, сучасність, стратегія розвитку : іст.-екон. огляд / В. Н. Майорченко та ін. ; за заг. ред. В. Н. Майорченка. — Х. : Золоті сторінки, 2004. — 320 с., ілюстр. — Із змісту : Куделко С. М. Кредитно-фінансова та торгово-виставкова діяльність. — С. 94 — 100.

195. Харьков многонациональный / [Харьк. гор. совет, Гл. упр. по гуманитар. и социал. вопр. ; сост. : А. Л. Стерин, М. О. Егорова, С. М. Куделко]. — Х., 2004. — 12 с.

196. Правдюк А. Могилы Молодежного парка : [о судьбе первого городского кладбища : мнение С. М. Куделко] [электронный ресурс] // ХайВей. — Х., 2005. — Режим доступа : <http://h.ua/story/3265/>

197. V Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины», посвященная 350-летию Харькова и 200-летию Харьковского национального университета им. В.Н. Каразина: науч. хроника / Ю. В. Буйнов и др. // Древности : Материалы. Статьи. Публикации. Заметки. Рецензии. Хроника : Харьк. ист.-археол. ежегодник. — Х., 2005. — С. 352 — 357. — Среди авт. С. М. Куделко.

198. Харківщина — твій край! : історія та сучасність ; освіта Харківщини / уклад. : С. М. Куделко та ін. — Х., 2005. — 174 с. : ілюстр.

199. Харьков многонациональный. Вып. 2 / [Харьк. гор. совет, Департамент по гуманитар. и социал. вопр. ; сост.: А. Л. Стерин, М. О. Егорова, С. М. Куделко]. — Х., 2006. — 16 с.

200. Замість передмови // Пісочинський Свято-Василівський храм / В. О. Черноморець. — Х., 2007. — С. 3. — (Серія «Історія Пісочина»).

201. Дослідження Слобожанщини та завдання краєзнавства / О. В. Козак, С. М. Куделко // Слобожанське культурне надбання: зб. ст. молодих учених. — Х., 2008. — Вип. 1. — С. 13 — 15.

202. Пасюта С. Как изменился Харьков за сто лет / коммент. и предоставленные фото С. М. Куделко // Комсом. правда в Украине. Харьк. вып. — 2008. — 10 июня. — С. 8 — 9.

203. До читача // Харківщина : перші та вперше : 50 розповідей. — Х., 2009. — С. 3 — 4.

204. Видання про автографи видатних особистостей // Архіви України. — 2010. — № 3/4. — С. 330 — 331. — Рец. на кн. : Історичні автографи : з фондів Держ. арх. Харк. обл. — Х. : ХІММС, 2010. — 268 с. — (Сер. «Харк. колекції» ; вип. 2). — Електрон. аналог: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Au/2010_3-4/AU_3_4/27.pdf (12.07.2011).

205. Харьков : хроника столетий / С. М. Куделко, Л. И. Тарасова. — Х. : Сага, 2010. — 391 с.

206. О Харькове! [электронный ресурс] // Парк Горького. — Х., 2011. — Режим доступа : <http://park.in.ua/information/kharkov>

207. Повести о героях края Слобожанского казаке Харько и кошевом атамане Иване Сирко / С. М. Куделко, О. С. Фалько. — К. : КРІОН, 2011. — 208 с. : ил.

Див. також №№ 102, 124-25, 411, 417.

1.5.3 Питання історії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна у працях С. М. Куделка

208. Из опыта работы Харьковского университета по патриотическому и интернациональному воспитанию студенческой молодежи музейными средствами / С. М. Куделко, О. А. Мельник // Молодежь и перестройка : тез. докл. и сообщ. Респ. науч.-практ. конф. — Х., 1988. — С. 181 — 183.

209. Университетская церковь / С. Метельский // Дело. — Х., 1990. — № 4 (апр.). — С. Метельский — псевд. С. М. Куделко.

210. Историографические и источниковедческие исследования в Харьковском университете / А. Д. Каплин, С. М. Куделко, И. Л. Шерман // Вестн. Харьк. ун-та. — 1991. — № 357 : Ист. наука в Харьк. ун-те : (к 185-летию ХГУ), вып. 24. — С. 131 — 136. — Библиогр.: 20 назв.

211. История Центральной научной библиотеки Харьковского университета (1805 — 1917 гг.) / В. К. Мазманьянц, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1992. — 73 с.: ил.

212. «Лоцмани» у морі інформації: викладач каже «Спасибі»: [про довід.-бібліогр. відділ ЦНБ] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1993. — 23 листоп.

213. Минуло 30 років [спорудження нової будівлі ХДУ] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1993. — 13 квіт.

214. Святий Антоній в університеті: історія університетської церкви / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Харк. ун-т. — 1993. — 14 верес.

215. Центральная научная библиотека ХГУ в годы Великой Отечественной войны / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Война и город : учеб.-метод. материалы для студентов и преподавателей / сост. : Ю. А. Голубкин. — Х., 1993. — С. 29 — 33.

216. Церква Св. Антонія Харківського імператорського університету / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Роль бібліотек монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України : тези наук. конф. — К., 1993. — С. 112 — 114.

217. Историческое краеведение на кафедре историографии, источниковедения и археологии ХГУ // Материалы и тезисы научной конференции, посвященной 30-летию кафедры историографии, источниковедения и археологии ХГУ (II Астаховские чтения), 1 — 2 нояб. 1994 г. — Х., 1994. — С. 16 — 20.

218. Історія церкви в Харківському університеті в ХІХ — на початку ХХ ст. / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Історія релігій в Україні : тези повідомл. IV «Круглого столу», Львів, 9 — 10 трав. 1994 р. — К. ; Львів, 1994. — С. 105 — 106.

219. Кафедра теоретической физики Харьковского государственного университета, 1944 — 1994 / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Теория конденсированного состояния : (к 50-летию каф. теорет. физики): материалы конф., 24 — 25 мая 1994 г. — Х., 1994. — С. 9.

220. Кафедре историографии, источниковедения и археологии ХГУ — 30 лет : библиограф. указ. / ХГУ ; сост. : С. М. Куделко и др. — Х., 1994. — 100 с.

221. Внесок Харківського університету в розвиток краєзнавства в Україні / С. І. Посохов, С. М. Куделко // Історичне краєзнавство в Україні : традиції і сучасність : матеріали VII Всеукр. наук. конф. — К., 1995. — Ч. 1. — С. 68 — 69.

222. Нічого не замовчуючи : [про необхідність відкриття спеціальності «архівіст» на іст. ф-ті] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1995. — 24 січ.

223. Основні етапи розвитку історичного краєзнавства в Харківському університеті / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Тези Всеукраїнської краєзнавчої конференції, присвяченої 70-річчю Українського комітету краєзнавства (28 — 29 червня 1995 р.). — Х., 1995. — С. 27 — 29.

224. Харьковский государственный университет как региональный центр образования : история и современность / В. К. Михеев, С. М. Куделко // Структура освіти в регіоні : проблеми оптимізації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 12 — 14 груд. 1996 р., Харків. — Х., 1996. — С. 189 — 191.

225. Астаховские чтения / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1997. — 29 мая.

226. Історичне краєзнавство на кафедрі історіографії, джерелознавства та археології ХДУ // Заселення Півдня України: проблеми національного та культурного розвитку : наук. доп. Міжнар. наук.-метод. конф. (21 — 24 трав. 1997 р.). — Херсон, 1997. — Ч. 2. — С. 139 — 141.

227. [Передмова] // Історична наука та освіта у Харківському інституті народної освіти ім. О. О. Потебні (1921 — 1930 рр.) / О. Л. Рябченко. — Х., 1997. — С. 3.

228. Про розвиток історичного краєзнавства у Харківському університеті / В. К. Міхеєв, С. М. Куделко // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура» : (наук. доп. та повідомл.). — К. ; Х., 1997. — Ч. 1. — С. 13 — 14.

229. Харківський державний університет як регіональний центр освіти : історія та сучасність / В. К. Міхеєв, С. М. Куделко // Історія України : маловідомі імена, події, факти : зб. ст. — К., 1997. — Вип. 2. — С. 58 — 60.

230. Дар Харківському університету : [о передачі книг із семейн. б-ки Н. Ю. Гольдингер — плем'янки Е. К. Редина] / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Четверті Сумцовські читання: матеріали наук. конф., присвяч. 135-річчю з дня народж. Є. К. Редина. — Х., 1999. — С. 31 — 32.

231. Кафедра историографии, источниковедения и археологии Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина — 35 лет : библиогр. указ. / ХНУ им. В. Н. Каразина, ЦНБ ; сост. : Б. П. Зайцев и др. — Х. : Бизнес Информ, 1999. — 104 с. — Серед укладачів С. М. Куделко.

232. Слово до читача // Харківський інститут народної освіти ім. О. О. Потебні (1921 — 1930 рр.) / О. Л. Рябченко. — Х., 2000. — С. 4 — 5.

233. Классический университет как региональный центр образования : история и современность : (на материалах Харьк. нац. ун-та им. В. Н. Каразина // Университеты и общество. Сотрудничество университетов на рубеже веков : материалы первой междунар. конф. ун-тов стран СНГ и Балтии. — М., 2001. — С. 198 — 201.

234. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2000 році / уклад. С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2001. — № 526 : Історія, вип. 33. — С. 284 — 294.

235. Как возникли краеведческие конференции молодых ученых на историческом факультете : [воспоминания] // Парфиненко А. Ю. Страницы истории студенческой науки в Харьковском университете / А. Ю. Парфиненко, С. И. Посохов. — Х., 2002. — С. 92 — 94.

236. Основні результати науково-дослідної діяльності історичного факультету за 2001 р. / С. М. Куделко, В. В. Скирда // Вісн. Харк. ун-ту. — 2002. — № 566 : історія, вип. 34. — С. 345 — 348.

237. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2001 році / уклад. С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2002. — № 566 : Історія, вип. 34. — С. 328 — 344.

238. В. И. Ленин и Харьковский университет: (об одном малоизвестном факте) // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. — 2003. — № 1. — С. 82 — 83.

239. Про підсумки наукової роботи історичного факультету за 2002 р. / С. М. Куделко, В. В. Скирда // Вісн. Харк. ун-ту. — 2003. — № 594: Історія, вип. 35. — С. 369 — 371.

240. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2002 році / уклад. С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2003. — № 594: Історія, вип. 35. — С. 354 — 368.

241. Історичне краєзнавство на кафедрі історіографії, джерелознавства та археології ХНУ ім. В. Н. Каразіна // З непереможною правдою життя : зб. наук. пр. на пошану Є. М. Скляренка. — К., 2004. —

С. 333 — 337. — (Історія України : маловідомі імена, події, факти ; вип. 25).

242. Історичний факультет : від покоління до покоління / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; уклад. : В. М. Духопельников, С. М. Куделко ; під ред. С. І. Посохова. — Х., 2004. — 180 с. : ілюстр.

243. Про наукову роботу історичного факультету в 2003 р. / С. М. Куделко, О. А. Ручинська // Вісн. Харк. ун-ту. — 2004. — № 633 : Історія, вип. 36. — С. 344 — 347.

244. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна у 2003 році / уклад. С.М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2004. — № 633 : Історія, вип. 36. — С. 328 — 343.

245. Развитие историографии на кафедре [историографии, источниковедения и археологии] : 1964 — 2004 : (преподавание и исслед., итоги и перспективы) / С. М. Куделко, В. Г. Пикалов, С. И. Посохов // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2004. — Вип. 7 : Образи ун-тів у публіцистиці та історіографії. — С. 121 — 128.

246. Сколько лет Харьковскому национальному университету им. В. Н. Каразина? // Проблемы истории и археологии Украины : материалы 5-й Междунар. науч. конф., посвящ. 350-летию г. Харькова и 200-летию ХНУ им. В. Н. Каразина, 4 — 6 нояб. 2004 г. — Х., 2004. — С. 103 — 104.

247. Творчество не бывает без традиций: [о студ. кружках на ист. фак.] // Історичний факультет: від покоління до покоління / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; уклад. : В. М. Духопельников, С. М. Куделко ; під ред. С. І. Посохова. — Х., 2004. — С. 118 — 121.

248. У період пошуків нових форм вищої освіти (1920 — 1933 рр.) : [розд. 4] // Харківський університет — рідному місту. — Х., 2004. — С. 123 — 140.

249. Харківський університет в епоху реорганізації (1920 — 1933) : [розд. 4] / С. М. Куделко, О. Л. Рябченко // Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна за 200 років / В.С. Бакіров та ін. — Х., 2004. — С. 301 — 372.

250. Классический университет как региональный центр образования : история и современность : (на материалах Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина) // Проблемы науки, освіти та управління : зб. наук. пр. — Х., 2005. — Вип. 7. — С. 98 — 100.

251. Про наукову роботу історичного факультету в 2004 р. / С. М. Куделко, Д. В. Журавльов // Вісн. Харк. ун-ту. — 2005. — № 701 : Історія, вип. 37. — С. 323 — 325.

252. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2004 році / уклад. С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2005. — № 701: Історія, вип. 37. — С. 300 — 322.

253. Про наукову роботу історичного факультету в 2005 р. / С. М. Куделко, Д. В. Журавльов // Вісн. Харк. ун-ту. — 2006. — № 728 : Історія, вип. 38. — С. 356 — 358.

254. Публікації співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2005 році / уклад. С. М. Куделко // Вісн. Харк. ун-ту. — 2006. — № 728 : Історія, вип. 38. — С. 339 — 355.

255. Різноманітні університети // Південний архів (Історичні науки). — Херсон, 2006. — № 23. — С. 223 — 225. — Рец. на кн. : Посохов С. І.

Образи університетів Російської імперії другої половини ХІХ — початку ХХ ст. в публіцистиці та історіографії. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. — 368 с.

256. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна : [календар на 2007 р.] / авт.-уклад. : В. Ю. Іващенко, С. М. Куделко ; наук. ред. С. І. Посохов. — Х., [2007]. — 12 с.

257. Звіт про результати науково-дослідної роботи факультету за 2007 рік / С. М. Куделко, Д. В. Журавльов // Вісн. Харк. ун-ту. — 2008. — № 816 : Історія, вип. 40. — С. 455 — 458.

258. Из опыта международного сотрудничества Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина с Латвийской Академической библиотекой (г. Рига) / И. К. Журавлева, С. М. Куделко // Историчний архів : наук. студії : зб. наук. пр. — 2008. — № 2. — С. 162 — 172. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ians/2008_2/2-22.pdf (12.07.2011).

259. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна : [календар на 2008 р.] / авт.-уклад. С. М. Куделко ; наук. ред. С. І. Посохов. — Х., [2008]. — 12 с.

260. Харківський університет ХІХ — початку ХХ ст. у спогадах його професорів та вихованців : у 2 т. Т.1 / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; вступ. ст. : В. Ю. Іващенко ; наук. ред С. І. Посохов. — Х. : Сага, 2008. — 540 с. — Один із укладачів С. М. Куделко.

261. З історії дослідження візантійського мистецтва у Харківському університеті : Є.К. Редін / Р. І. Філіппенко, С. М. Куделко // Слобожанське

культурне надбання : зб. ст. учених з пам'яткоохорон. роботи. — Х., 2009. — Вип. 2. — С. 326 — 332.

262. *Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна : [календар на 2009 р.] / авт.-уклад. : В. Ю. Іващенко, С. М. Куделко ; наук. ред. С. І. Посохов. — Х., [2009]. — 12 с.

263. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна : [календар на 2010 р.] / уклад. : В. Ю. Іващенко, С. М. Куделко ; наук. ред. С. І. Посохов. — Х., [2010]. — 12 с.

264. Харківський університет ХІХ — початку ХХ ст. у спогадах його професорів та вихованців : у 2 т. Т.1 / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; вступ. ст. : В. Ю. Іващенко ; наук. ред. С. І. Посохов. — [2-е вид.]. — Х. : Сага, 2010. — 540 с. — У складі укладачів С. М. Куделко.

265. Харківський університет ХІХ — початку ХХ століття у спогадах його професорів та вихованців : у 2 т. Т. 2 / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; наук. ред. С. І. Посохов. — Х. : Сага, 2010. — 550 с. — У складі укладачів С. М. Куделко.

Див. також №№ 68, 89-90, 121-23, 197, 395-96, 402, 407.

1.5.4 Персоналії

266. Вшанування доктора історичних наук І. Л. Шермана з нагоди його 70-річчя // Укр. іст. журн. — 1982. — № 4. — С. 159 — 160.

267. І довгого сонця в зеніті : (до 70-річчя від дня народж. І. Л. Шермана) / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1982. — 2 лют.

268. В. В. Каврайський : [астроном, вихованець Харк. ун-ту] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1984. — 4 груд.

269. Историко-географический метод исследования в научном наследии М. Дринова / С. М. Куделко, А. А. Мельник // Дриновские чтения, посвященные 150-летию со дня рождения Марина Дринова, 20 — 21 окт. 1988 г. : тез. докл. и сообщ. обл. науч.-практ. конф. — Х., 1988. — С. 14 — 15.

270. Рабочий-подпольщик, командир производства П. И. Свистун / С. М. Куделко, А. И. Эпштейн // Актуальные проблемы исследования биографий пролетарских революционеров : (методол. значение в ист. науке и роль в коммунист. воспитании на революц. традициях) : тез. докл. и сообщ. респ. науч.-практ. конф. ,12 — 14 окт. 1988 г. — Николаев, 1988. — Ч. 2. — С. 225 — 228.

271. А след? Какой ты след оставишь?!.. : [о знаменитых выпускниках Харьк. ун-та разных лет] / С. Метельский // Дело. — Х., 1990. — № 8 (июль).

272. Автор истории Сечи : [Д. И. Яворницкий] / Б. Зайцев, С. Метельский // Дело. — Х., 1990. — № 11 (нояб.).

273. Поділля в працях Д. І. Багалія // VIII Подільська історико-краєзнавча конференція. Секція історії радянського періоду : тези доп. — Кам'янець-Подільський, 1990. — С. 77 — 78.

274. Рецидив однозначного мислення: у відповідь на публікацію [М. Мчедлова-Петросяна «Чи був Постишев неоднозначною фігурою»] / А. І. Епштейн, В. С. Семенов, Ж. С. Тростановський, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1990. — 10 квіт.

275. Ученый и гуманист : к 70-летию со дня рождения Л. Л. Гиршмана / Б. Зайцев, С. Софронов // Дело. — Х., 1990. — № 12 (дек.).

276. Ісай Львович Шерман : [некролог] // Укр. іст. журн. — 1990. — № 4. — С. 183.

277. М. Дринов и Харьков: памятные места и события / С. М. Куделко, Г. Н. Попов // Марин Дринов : исслед. харьк. ученых, посвящ. 150-летию со дня его рождения. — София, 1991. — С. 103 — 125. — У ст. помилково вказано прізвище С. М. Куделько.

278. Залишив про себе добру пам'ять : [про історика, проф. А. Г. Слюсарського] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1991. — 19 листоп.

279. *Их имена на карте города : [Н. П. Тринклер — хирург, воспитанник Харьк. ун-та] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Дело. — Х., 1991. — № 15.

280. Преподавание М. Дриновым истории, языка и культуры болгарского народа в Харьковском университете / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Болгаристика в системе общественных наук : опыт, уроки, перспективы : тез. докл. и сообщ. Второй всесоюз. конф. по болгаристике (II Дриновских чтений), 5 — 7 февр. 1991 г. — Х., 1991. — С. 182 — 183.

281. Прощай, трудівнице : [про ст. лаборантку каф. історії СРСР О. Д. Квітку] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1991. — 23 трав.

282. Д. І. Багалій як біограф В. Н. Каразіна // Актуальні питання історії України : тези доп. перших Багаліїв. читань, присвяч. 135-річчю з

дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д. І. Багалія. — Х., 1992. — С. 10 — 11.

283. М. С. Грушевський — почесний доктор Харківського університету / С. М. Куделко, С. І. Посохов // X Всеукраїнська славістична конференція «Духовне відродження слов'ян у контексті європейської та світової культури» : тези доп. — Чернівці, 1992. — Т. 2. — С. 267 — 268.

284. Юрій Йосипович Журавський / [Б. П. Зайцев, С. М. Куделко] // Юрій Йосипович Журавський — професор Харківського університету : біобібліогр. покажч. / упоряд. В. Д. Прокопова. — Х., 1992. — С. 3 — 4. — Без підпису.

285. Журавський Юрій Йосипович : [некролог] / [Б. П. Зайцев, С. М. Куделко] // Укр. іст. журн. — 1992. — № 5 — С. 159. — Без підпису.

286. М. І. Костомаров у Харкові / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1992. — 1 верес.

287. Матеріали к биобиблиографическому словарю преподавателей исторического факультета Харьковского государственного университета : (совет. период) / Ю. И. Журавский, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов // Вестн. Харьк. ун-та. — 1992. — № 363 : История, вып. 26. — С. 159 — 176.

288. Пам'яті ученого-педагога [К. К. Шияна] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1992. — 17 листоп.

289. Ю. Пілсудський — студент Харківського університету / С. Метельський, С. Посохов // Вечір. Харків. — 1992. — 15 груд.

290. Преподаватели исторического факультета Харьковского госуниверситета (1933 — 1991 гг.) : материалы к биобиблиогр. словарю /

сост. : Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов ; авт. предисл. и науч. ред. Ю. И. Журавский. — Х. : ХГУ, 1992. — 49 с.

291. Антон Григорович Слюсарський / [Б. П. Зайцев, С. М. Куделко] // Антон Григорович Слюсарський — професор Харківського університету : біобібліогр. покажч. / упоряд .: В. Д. Прокопова, В. І. Унучек. — Х., 1992. — С. 3 — 6. — Без підпису.

292. Єпіфаній Тихорський — засновник Харківського колегіуму / С. М. Куделко, Л. Ю. Посохова // Релігійна традиція в державному відродженні України : матеріали Всеукр. наук. конф. — Полтава, 1992. — С. 101 — 102.

293. Биографический жанр в творчестве академика Н. Ф. Сумцова : Г. С. Сковорода / А. А. Савченко, С. М. Куделко // Національна філософія : сучасне, минуле та перспективи : тези доп. II Харк. Сковородин. читань. — Х., 1993. — С. 129 — 132.

294. Визначний учений, [вихованець Харківського університету П. І. Кеппен] / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харк. ун-т. — 1993. — 12 жовт.

295. Краткий очерк жизни и научно-педагогической деятельности А. И. Эпштейна / С. М. Куделко, Ж. С. Тростановский // Аркадий Исаакович Эпштейн — профессор Харьковского университета : библиогр. указ. / [сост. В. Д. Прокопова]. — Х., 1993. — С. 3 — 4.

296. Олександр Омелянович Кучер — професор Харківського університету : бібліогр. покажч. / Харк. держ. ун-т, Центр. наук. б-ка ; упоряд. : В. Д. Прокопова, С. М. Куделко. — Х., 1993. — 21 с.

297. Олександр Омелянович Кучер : [корот. нарис] // Олександр Омелянович Кучер — професор Харківського університету : бібліогр. покажч. — Х., 1993. — С. 3 — 4.

298. Материалы к библиографическому словарю преподавателей исторического факультета Харьковского государственного университета (1933 — 1992) / сост. : Ю. И. Журавский, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов // Вестн. Харьк. ун-та. — 1993. — № 374 : История, вып. 27. — С. 104 — 123.

299. Ю. Пілсудський та Харківський університет / С. М. Куделко, С. І. Посохов // VI Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства, вересень — жовтень 1993 р. — Луцьк, 1993. — С. 126 — 127.

300. Исай Львович Шерман / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Проблемы историографии и источниковедения: материалы науч.-метод. конф. преподавателей ист. фак., посвящ. 70-летию со дня рождения проф. В. И. Астахова и 80-летию со дня рождения проф. И. Л. Шермана, 3 июня 1992 г. — Х., 1993. — С. 8 — 11.

301. *М. Т. Каченовський і Харківський колегіум / С. М. Куделко, Л. Ю. Посохова // Історія науки і техніки : проблеми дослідження, викладання, гуманізації освіти : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. — Д., 1994. — С. 243.

302. Библиографический словарь ученых Харьковского университета. Т. 1 : ректоры (1805 — 1919, 1933 — 1995) / Харьк. гос. ун-т; сост. : В. Д. Прокопова и др. — Х. : НФТЦ, 1995. — 127 с. — У складі укладачів С. М. Куделко.

303. Самородок из Полтавы : [о первом директоре ХТЗ П. И. Свистуне] / А. Эпштейн, С. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1995. — № 1/2. — С. 39 — 40 ; № 3/4. — С. 38.

304. Тычина Владислав Евгеньевич : некролог / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харківський історіографічний збірник. — Х., 1995. — Вип. 1 : Історія і теорія іст. науки та освіти. — С. 119 — 121.

305. Олександр Маркович Бандурка — генерал-лейтенант міліції, доктор юридичних наук, професор, ректор Університету внутрішніх справ : біобібліогр. покажч. : до 60-річчя з дня народж. / упоряд. : С. М. Куделко, С. І. Посохов ; ред. О. Н. Ярмиш. — Х. : Ун-т внутр. справ, 1997. — 32 с.

306. Короткий нарис життя, наукової та громадської діяльності В. К. Міхеєва / С. Куделко, С. Посохов // Володимир Кузьмич Міхеєв — професор Харківського університету : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Д. Прокопова. — Х., 1997. — С. 3 — 5.

307. К. І. Рубинський і історична наука // Другі читання пам'яті Костянтина Івановича Рубинського, 28 лют. 1997 р. — Х., 1997. — С. 21 — 25.

308. Та боль по-прежнему в сердце : [о ректоре Харьк. ун-та В. Ф. Лаврушине] / С. Куделко, С. Посохов // Веч. Харьков. — 1997. — 8 мая.

309. До питання про еволюцію суспільно-політичних поглядів та методологічних принципів академіка Д. І. Багалія в останні роки його життя // Багаліївські читання в НУА : прогр. та матеріали. — Х., 1998. — С. 32 — 34.

310. Рижский Иван Степанович — филолог / С. М. Куделко, В. Ф. Сухина // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. словарь. — Х., 1998. — С. 508 — 510.

311. К. І. Рубинський — історик // Бібліотекознавець Костянтин Іванович Рубинський (1860 — 1930) : біобібліогр. нарис. — Х., 1998. — С. 29 — 33.

312. Архипастыри Харьковской епархии (1799 — 1999) / о. Владимир (Швец), С. М. Куделко, О. Г. Павлова. — Х. : Бизнес Информ, 1999. — 124 с. : портр. — (Сер. «Харьк. биограф. словарь»). — Авт. вказано на звороті тит. арк.

313. Д. І. Багалій — ректор Харківського імператорського університету // Багаліївські читання в НУА : прогр. та матеріали II Багаліїв. читань 5 листоп. 1999 р. — Х., 1999. — С. 24 — 26.

314. Вітаємо! : [80 років вченому-енергетику, краєзнавцю М. О. Коржу] // Панорама. — 1999. — 29 мая (№ 22). — С. 6. — Підписи : І. Ю. Саратов, В. С. Бойко, С. М. Куделко та ін.

315. Марин Дринов — профессор Харьковского университета : научное наследие ученого сквозь призму формально-количественного анализа / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Україна і Болгарія : віхи історичної дружби : матеріали міжнар. конф., присвяч. 120-річчю визволення Болгарії від осман. іга. — Одеса, 1999. — С. 122 — 126.

316. 15 юня [исполняется 70 лет со дня рождения украинского физика-ядерщика И. И. Залюбовского] / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Веч. Харьков. — 1999. — 3 юня.

317. К. І. Рубинський — історик // Другі читання пам'яті Костянтина Івановича Рубинського. — Х., 1999. — С. 27 — 36.

318. Тимченко Йосип Андрійович — видатний український технік // Довідник з історії України / Ін-т іст. дослідж. Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка. — К., 1999. — Т. 3 : (Р — Я). — С. 325 — 326.

319. Тринклер Микола Петрович — видатний хірург, вчений та педагог // Там само. — С. 350.

320. Анатолий Лаврентьевич Оприщенко : [історик] // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2000. — Вип. 4 : Категоріал. апарат іст. науки. — С. 114 — 115.

321. Артем — російський більшовицький діяч // Довідник з історії України : А — Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. — 2-е вид., доопрац. і допов. — К., 2001. — С. 35 — 36.

322. Біобібліографічний словник учених Харківського університету. Т. 2 : історики (1905 — 1920, 1933 — 2000) / ХНУ ім. В.Н. Каразіна ; уклад. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Бізнес Інформ, 2001. — 350 с. : ілюстр. — У складі укладачів С. М. Куделко.

323. Дринов Марин Степанович // Довідник з історії України : А — Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. — 2-ге вид., доопрац. і допов. — К., 2001. — С. 226.

324. Василь Назарович Каразин в оцінці сучасників і потомків // Освітні традиції Слобожанщини на межі тисячоліть : матеріали наук.-метод. конф. : [перші Каразін. читання, м. Богодухів, 11 трав. 2001 р.]. — Х., 2001. — С. 8 — 14.

325. Рижський Іван Степанович — філолог, 1-й ректор Харківського університету // Довідник з історії України : А — Я / Ін-т іст. дослідж. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. — 2-ге вид., доопрац. і допов. — К., 2001. — С. 654 — 655.

326. Тимченко Йосип Андрійович — видатний український технік // Там само. — С. 857.

327. Тринклер Микола Петрович — видатний хірург, вчений та педагог // Там само. — С. 877.

328. Хоткевич Володимир Гнатович — український фізик // Там само. — С. 1025 — 1026.

329. В. И. Астахов — глазами младшего современника // Страницы из жизни Учителя : (В. И. Астахов в исслед. и воспоминаниях). — Х., 2002. — С. 95 — 100.

330. В. И. Астахов как историограф // Страницы из жизни Учителя : (В. И. Астахов в исслед. и воспоминаниях). — Х., 2002. — С. 20 — 29.

331. Кнорозов Юрий Валентинович : [историк, 1922 — 1999] // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2002. — Вип. 5 : Пробл. періодизації історії та історіогр. процесу. — С. 155 — 156.

332. О книге и ее авторе [И. Е. Саратов] // Харьков, откуда имя твое? / И. Е. Саратов. — Х., 2002. — С. 3 — 7.

333. Н. С. Тимашев и его статья [«Потомство юбиляра»] // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. — 2002. — № 2. — С. 30.

334. Бабенко Василь Олексійович — археолог, музеєзнавець, краєзнавець // Енциклопедія Сучасної України. — К., 2003. — Т. 2. — С. 13.

335. Записка В. Н. Каразіна про видання «Отечественного Архива» // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2003. — Вип. 6 : Біографістика в контексті сучас. іст. та історіогр. дослідж. — С. 156 — 158.

336. О книге и ее авторе [И. Е. Саратове] // Харьков, откуда имя твое? / И. Е. Саратов. — Х., 2003. — С. 3 — 8.

337. И. Л. Шерман как историограф / С. М. Куделко, В. Г. Пикалов // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2003. — Вип. 6 : Біографістика в контексті сучас. іст. та історіогр. дослідж. — С. 108 — 112.

338. Академик Иван Николаевич Буланкин / ХНУ им. В. Н. Каразина ; сост. : Н. И. Буланкина и др. ; науч. ред. : В. А. Бондаренко, С. И. Посохов ; библиогр. ред. В. Д. Прокопова. — Х. : Автоэнергия, 2004. — 351 с., 28 л. фот., ил. — Среди укладачів С. М. Куделко.

339. И. Н. Буланкин — ректор Харьковского университета // Академик Иван Николаевич Буланкин / ХНУ им. В. Н. Каразина. — Х., 2004. — С. 31 — 37.

340. Вихованці Харківського університету : біобібліогр. довід. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; авт.-уклад. : Б. П. Зайцев, В. І. Кадєєв (голова авт. колективу), С. М. Куделко [та ін.]. — Х. : Авто-Енергія, 2004. — 250 с. : фото. — Из змісту С. М. Куделко — авт.-уклад. статей : Бар'яхтар Віктор Григорович — фізик-теоретик. — С. 22 ; Баш Яків Васильович — письменник. — С. 23 ; Боголюбов Олексій Миколайович — механік, історик науки. — С. 31 ; Брауде Семен Якович — радіофізик. — С. 33 — 34 ; Бронський Андрій Васильович — письменник. — С. 34 — 35 ; Булаховський Леонід Арсенійович — мовознавець. — С. 38 ; Вальшонок

Зіновій Михайлович — поет. — С. 39 ; Веркін Борис Ієреміївич — фізик. — С. 41 — 43 ; Високов Василь Федорович — актор, кінорежисер. — С. 43 ; Гайсинський Мойсей (Моїз) — хімік. — С. 47 — 48 ; Галкін Олександр Олександрович — фізик-експериментатор. — С. 48 — 49 ; Ганнопольський Ель Маркович — фізик. — С. 49 ; Гримайло Ярослав Васильович — письменник, поет, публіцист. — С. 55 ; Доломан Євген Михайлович — прозаїк. — С. 66 ; Звягін Анатолій Іларіонович — фізик. — С. 75 ; Іоанн (Максимович) — церковний діяч. — С. 78 ; Каганович Нухим Аронович — мовознавець. — С. 81 ; Ковалевський Єгор Петрович — мандрівник, письменник. — С. 89 — 90 ; Кондратьєв Микола Сергійович — анатом. — С. 95 — 96 ; Корсун Олександр Олексійович — поет-романтик, перекладач, мемуарист. — С. 101 ; Косевич Арнольд Маркович — фізик. — С. 103 ; Костянтин, архієпископ — церковний діяч. — С. 105 ; Ліфшиць Ілля Михайлович — фізик. — С. 118 — 119 ; Майзель Веніамін Михайлович — механік. — С. 119 — 120 ; Мирський Дмитро Петрович — письменник, публіцист. — С. 135 — 136 ; Мушник Сергій Михайлович — поет, прозаїк. — С. 139 ; Островський Йосип Володимирович — математик. — С. 145 ; Попов Тихон Іванович — політичний і партійний діяч. — С. 158 — 159 ; Рижинашвілі Ушангі Ілліч — письменник, перекладач / С. М. Куделко, Ю. Ю. Полякова. — С. 161 ; Різниченко Володимир Васильович — геолог. — С. 162 ; Сабінін Юрій Давидович — співак. — С. 164 ; Семиноженко Володимир Петрович — фізик, політичний діяч. — С. 167 — 168 ; Скаба Андрій Данилович — історик, політичний і громадський діяч, педагог / С. М. Куделко, Б. К. Мигаль. — С. 173 — 174 ; Слуцкін Абрам Олександрович —

радіофізик. — С. 177 ; Соболев Федір Мусійович — диригент, музично-громадський діяч. — С. 179 ; Тимченко Йосип Андрійович — механік. — С. 193 ; Утевський Арон Михайлович — біохімік. — С. 202 — 203 ; Файнберг Яків Борисович — фізик. — С. 205 ; Фердман Давид Лазаревич — біохімік. — С. 206 ; Філіппов Анатолій Петрович — механік. — С. 208 ; Цимбал Людмила Трохимівна — фізик. — С. 216 ; Ципін Савелій Якович — письменник. — С. 217.

341. *Вспоминаю с грустью и теплотой // Юрий Иванович Терехов. 1924 — 1985 : (воспоминания и исслед. коллег, друзей, учеников). — Х., 2004. — С. 95 — 98.

342. Имя в истории факультета : [воспоминания об историке С. М. Короливском] // Историчний факультет : від покоління до покоління / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; уклад. : В. М. Духопельников, С. М. Куделко ; під ред. С. І. Посохова. — Х., 2004. — С. 74 — 78.

343. [Передмова] // Ніна Вербук. Живопис. Графіка : [альбом / ред.-упоряд. О. Денисенко]. — Х., 2004. — С. 2.

344. Помним : [об историке Ю. И. Журавском] // Историчний факультет : від покоління до покоління / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; уклад. : В. М. Духопельников, С. М. Куделко ; під ред. С. І. Посохова. — Х., 2004. — С. 93 — 98.

345. Валентина Денисовна Прокопова : [памяти библиографа] / С. И. Посохов, В. И. Кадеев, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Метод. вісн. іст. ф-ту / ХНУ ім. В. Н. Каразіна. — 2004. — № 3. — С. 112 — 113 : фото.

346. Василь Назарович Каразін (1773 — 1842) / А. Г. Болебрух, С. М. Куделко, А. В. Хрідочкін ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна. — Х. : Авто-Енергія, 2005. — 335 с., 6 арк. ілюстр.

347. В. Н. Каразін – вчений і раціоналізатор у галузі сільського господарства // Василь Назарович Каразін — видатний громадський діяч, просвітитель, науковець : зб. наук. пр. — Миколаїв, 2005. — С. 16 — 18.

348. Про книгу та її автора [І. Ю Саратова] // Харкове, звідки ім'я твоє? / І. Ю. Саратов. — Х., 2005. — С. 3 — 7.

349. Петр Тимофеевич Тронько : (к 90-летию со дня рождения) // Древности : Материалы. Статьи. Публикации. Заметки. Рецензии. Хроника : Харьк. ист.-археол. ежегодник. — Х., 2005. — С. 364 — 365.

350. Аркадий Исаакович Эпштейн // Вісн. Харк. ун-ту. — 2005. — № 701 : Історія, вип. 37. — С. 331 — 332.

351. Викладачі, співробітники та студенти історичного факультету Харківського національного університету — учасники Великої Вітчизняної війни / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; відп. ред. С. М. Куделко. — Х. : Консум, 2006. — 120 с. : ілюстр. — (Жизнь замечательных харьковчан). — Серед укладачів С. М. Куделко.

352. Валентина Денисовна Прокопова (1935 — 2005) : [зав. справ.-библиогр. отделом ЦНБ] / С. И. Посохов, В. И. Кадеев, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8 : Пробл. теорії. — С. 246 — 247.

353. 150-летию со дня рождения академика Д. И. Яворницкого : [Всеукр. конф. молодых ученых в ХНУ им. В. Н. Каразина] // Харьк. епархиал. ведомости. — 2006. — № 1 (янв.). — С. 12.

354. Аркадий Исаакович Эпштейн // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8 : Пробл. теорії. — С. 244 — 245. — Електрон. аналог: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/khiz/2006_8/Memorila_Epshtejn_A_I.pdf (12.07.2011).

355. Володимир Вікторович Калініченко — професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Іст. ф-т, Центр. наук. б-ка ; [уклад. С. М. Куделко]. — Х. : ХНУ, 2007. — 41 с. : фото.

356. Василий Каразин, его предки и потомки в контексте украинской, российской и болгарской истории // Дриновський збірник. — Х. ; Софія, 2007. — Т. 1. — С. 242 — 243.

357. Коган В. Идеи харьковского профессора восхищали Запад : [к 110-летию экономиста Е. Либермана : по материалам беседы с проф. С. М. Куделко] // Комсом. правда в Украине. Харьк. вып. — 2007. — 18 дек. — С. 14.

358. *Короткий нарис життя, наукової та громадської діяльності В. К. Михеєва / С. І. Посохов, С. М. Куделко // Володимир Кузьмич Михеєв : до 70-річчя від дня народж. : біобібліогр. покажч. — Х., 2007. — С. 3 — 4.

359. Краткий очерк жизни и научной деятельности Б. П. Зайцева / В. К. Михеев, С. М. Куделко // Борис Петрович Зайцев (к 80-летию со дня рождения) : биобиблиогр. указ. — Х., 2007. — С. 3 — 7.

360. Лидер харьковской интеллигенции конца 1980-х годов — начала 2000 годов // Валерий Федорович Мещеряков : человек, ученый, гражданин. — Х., 2007. — С. 165 — 167.

361. Предисловие : до 80-річчя Б. П. Зайцева / С. І. Посохов, С. М. Куделко // Емблематика Радянської України / Б. П. Зайцев. — Х., 2007. — С. 3 — 6. — (Джерелознав. зошити ; зошит 4).

362. Университет: жизнь и судьба: [об историках Б. К. Мигале, В. И. Кадееве, Б. П. Зайцеве] / М. З. Бердута, С. М. Куделко, О. А. Ручинская // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. — 2007. — № 2. — С. 48 — 53 : фото.

363. До питання про участь Є. К. Редіна в Російських Археологічних з'їздах / С. М. Куделко, Р. І. Філіппенко // Чотирнадцяті Сумцовські читання : зб. матеріалів наук. конф. «Музей і сучасність : актуал. пробл. музейн. діяльн.», 18 квіт. 2008 р. — Х., 2008. — С. 31 — 33.

364. *Дом академика В. П. Бузескула в Харькове / О. В. Козак, С. М. Куделко // Проблемы истории и археологии Украины : материалы VI Междунар. науч. конф., 10 — 11 окт. 2008 г. — Х.: ООО "НТМГ", 2008. — С. 97.

365. Юрій Йосипович Журавський : спогади, документи, матеріали / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; відп. ред. С. І. Посохов. — Х. : Тимченко А. М., 2008. — 160 с. — Серед укладачів С М Куделко. — Із змісту : Куделко С. М. Страницы воспоминаний. — С. 21 — 27.

366. Василь Каразін : людина, яка заснувала Харківський університет / С. Куделко, Л. Змій // Світогляд. — 2008. — № 3. — С. 23 — 25 : ілюстр.

367. Почесні члени Харківського університету : біогр. довід. / [Б. П. Зайцев, В. І. Кадеєв, С. М. Куделко та ін. ; редкол. : В. С. Бакіров (голов. ред.) та ін.] ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Асоц. випускників, викл. і друзів Харк. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна . — Х. : Тимченко А. М., 2008. — 311 с. : портр.

368. Профессор Б. А. Шрамко как преподаватель // Проблемы археологии Восточной Европы : к 85-летию Б. А. Шрамко : [сб. науч. ст.] / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина и др. — Х., 2008. — С. 105.

369. Є. К. Рєдін — професор Харківського університету : монографія / Р. І. Філіппенко, С. М. Куделко ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Х.: ХНУ, 2008. — 228 с. — Бібліогр. : с. 199 — 210 (160 назв).

370. Є. К. Рєдін як історіограф / С. М. Куделко, Р. І. Філіппенко // Вісн. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. — 2008. — № 816 : Історія, вип. 40. — С. 214 — 223.

371. Судьба одной книги : (к 50-летию учебника В. И. Астахова «Курс лекций по русской историографии») / В. Г. Пикалов, С. М. Куделко // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2008. — Вип. 9 : Пробл. теорії та методології. — С. 129 — 135. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/khiz/2008_9/Pikalov_V_G,Kudelko_S_M.pdf (12.07.2011).

372. Харьков в 70-е гг. XIX — начале XX ст. : (социокультур. контекст творчества Марина Дринова) / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Дриновський збірник. — Х. ; Софія, 2008. — Т. 2. — С. 22 — 25. — Електрон. аналог :

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/drzb/2008_2/Posohov_Kudelko.pdf
(12.07.2011).

373. Был архивистом по призванию : [об историке А. И. Эпштейне] // Харківський архівіст. — 2009. — № 2. — С. 56 — 58 : фото.

374. Вкарбовані в літопис науки / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; [уклад. : С. М. Куделко, А. В. Григор'єв]. — Х. : ХНУ, 2009. — 199, [8] с. : ілюстр.

375. Ємельянов Олександр Васильович — військовик, публіцист // Енциклопедія Сучасної України. — К., 2009. — Т. 9 : Е — Ж. — С. 402.

376. Єременко Анатолій Петрович — фахівець у галузі аеродинаміки / Т. П. Цепляєва, С. М. Куделко // Енциклопедія Сучасної України. — К., 2009. — Т. 9 : Е — Ж. — С. 421.

377. О книге и ее авторе [И. Е. Саратове] // Харьков, откуда имя твое? / И. Е. Саратов. — Х., 2009. — С. 3 — 6.

378. Почетные члены Харьковского университета (XIX — начало XX века) / С. И. Посохов, С. М. Куделко // Юг России и Украина в прошлом и настоящем : история, экономика, культура : сб. науч. тр. V Междунар. науч. конф., г. Белгород, 23 — 24 янв. 2009 г. — Белгород, 2009. — С. 238 — 242.

379. Православная энциклопедия Харьковщины / авт идеи и рук. проекта В. В. Петровский ; сост., отв. ред. А. Д. Каплин. — Х. : Майдан, 2009. — 564 с. : ил. — Из змісту С. М. Куделко є авт. або співавт. ст. : Александр (Петровский Александр Феофилович) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 63 — 64 ; Амвросий (Ключарев Алексей Иосифович) — архиепископ / С. М. Куделко,

О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 71 — 73 ; Антоний (Храповицкий Алексей Павлович) — митрополит / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 79 — 82 ; Аполлос (Терешкевич Тимофей Иванович) — епископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 87 — 88 ; Арсений (Брянцев Александр Дмитриевич) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 90 — 91 ; Бродович Иосиф Александрович — профессор. — С. 120 ; Елпидифор (Бенедиктов Алексей Иванович) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 191 — 192 ; Иннокентий (Александров Илия Федорович) — епископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 212 — 213 ; Иннокентий (Борисов Иоанн Алексеевич) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 214 — 216 ; Иустин (Охотин Иоанн Яковлевич) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 230 — 231 ; Леонтий (Гудимов Иван Афанасьевич) — митрополит / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 286 — 287 ; Макарий (Булгаков Михаил Петрович) — митрополит / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 299 — 302 ; Мелетий (Леонтович Михаил Иванович) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 304 — 306 ; Нектарий (Надеждин Николай Самуилович) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 323 — 324 ; Никодим (Руснак Николай Степанович) — митрополит / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 327 — 329 ; Переяславская епархия. — С. 374 ; Савва (Тихомиров Иоанн Михайлович) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 417 — 418 ; Свято-Вознесенская (Чернобыльская) церковь в Харькове. — С. 422 ; Смарагд (Крыжановский Александр Петрович) — архиепископ /

С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 448 — 450 ; Стойкович Афанасий Иванович — профессор — С. 464 ; Филарет (Гумилевский Дмитрий Григорьевич) — архиепископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 488 — 490 ; Флавиан (Городецкий Николай Николаевич) — митрополит / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 492 — 493 ; Христофор (Сулима Харитон Семенович) — епископ / С. М. Куделко, О. Г. Павлова, В. Швец. — С. 523 — 525.

380. Святитель Мелетий «Милостивый» : 170-летию со дня преставления посвящается : [по материалам интервью с проф. ХНУ им. В. Н. Каразина, директором Центра краеведения С. М. Куделко, зав. Церков.-ист. музеем Харьк. епархии протодиакон М. Талалаем и протоиереем В. Гордиевичем] // Православ. Харківщина. — 2010. — № 2 (лют.). — С. 6 — 7, 10 : фото.

380а. М. О. Валяшко : до 140-річчя з дня народж. : біобібліогр. покажч. / Нац. фармац. ун-т ; [уклад. : В. П. Черних та ін.]. — Х., 2011. — 48 с. — (Вчені фармації). — У складі укладачів С. М. Куделко.

381. Рецензія на біографічні нариси краєзнавця В. О. Черноморця «Однокласники» // Однокласники : біогр. нариси / В. О. Черноморець. — Х., 2011. — С. 3. — (Серія «Історія Пісочина»).

Див. також №№ 31, 112, 207.

1.6 Навчально-методичні матеріали

382. Учебно-методический план по истории СССР для слушателей подготовительного отделения / А. Ф. Репринцев, С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1979. — 53 с.

383. Методические указания к учебному плану для студентов 1 курса исторического факультета / сост. : В. И. Кадеев и др. — Х. : ХГУ, 1980. — 74 с. — Серед укладачів С. М. Куделко.

384. Методические указания по проведению музейно-экскурсионной практики на историческом факультете. — Х. : ХГУ, 1980. — 25 с.

385. Методическая разработка : работа с хронологией и ист. картой при изучении истории СССР для студентов 1 курса ист. фак. / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1984. — 12 с.

386. Методические указания по практическим занятиям по курсу «Музееведение» для студентов 3 курса дневного отделения исторического факультета. — Х. : ХГУ, 1984. — 15 с.

387. *Символы государственного суверенитета СССР : материалы и метод. рекомендации в помощь учителю / А. Г. Дьяченко, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко. — Белгород, 1984. — 23 с.

388. Символы государственного суверенитета СССР : метод. указ. по совет. эмблематике для студентов ист. фак. всех форм обучения / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1985. — 35 с.

389. Вспомогательные исторические дисциплины : музееведение : рек. указ. лит. в помощь учеб. процессу / сост. : С. М. Куделко, Ю. Г. Шевченко. — Х. : ХГУ, 1986. — 16 с.

390. Методические указания по изучению спецкурса «Историография создания материально-технической базы социализма в СССР» : для студентов 3 курса ист. фак. — Х. : ХГУ, 1986. — 15 с.

391. Методические указания к практическим занятиям по источниковедению истории СССР : для студентов ист. фак. / Б. П. Зайцев, А. Д. Каплин, С. М. Куделко, И. Л. Шерман. — Х. : ХГУ, 1988. — 26 с.

392. Планы семинарских занятий и методические рекомендации по курсу историографии истории СССР : для студентов ист. фак. / сост. : Ю. И. Журавский, С. М. Куделко, А. Д. Каплин. — Х. : ХГУ, 1988. — 22 с.

393. Методические указания и задания к проведению занятий по спецкурсу «История и культура СССР» для иностранных студентов четвертых курсов / С. М. Куделко, В. Д. Луценко. — Х. : ХГУ, 1989. — 57 с.

394. Методические указания по проведению музейно-архивной практики : для студентов ист. фак. / сост. : Б. П. Зайцев, С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1990. — 32 с.

395. Страницы истории : к 185-летию Харьк. гос. ун-та : лекция-консультация. — Х. : ХГУ, 1990. — 23 с.

396. Страницы истории Харьковского университета : к 185-летию: для кураторов, наставников, студентов. — Х., 1990. — 15 с.

397. Информатика и информационные технологии в музейной работе : учеб. пособие / Б. М. Смоляницкий, С. М. Куделко ; Харьк. гос. ун-т, Харьк. гос. ин-т культуры. — Х. : ХГУ, 1991. — 70 с.

398. История музейного дела в России с древнейших времен и до конца XVIII века : лекция-консультация для студентов ист. фак. /

С. М. Куделко, А. Н. Удовиченко. — Х. : ХГУ, 1991. — 18 с.

399. Методика проведения практических занятий со студентами по дисциплине «Информатика и информационные технологии в музейной работе» / Б. М. Смоляницкий, С. М. Куделко // Материалы компьютерного обучения студентов по специальности «историк-музеевед», 23 — 24 апр. — Х., 1991. — С. 15.

400. Программы факультативных курсов / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Преподавание истории в школе. — 1991. — № 4. — С. 119 — 125.

401. Материалы к практическим занятиям по исторической хронологии : метод. указания для студентов ист. фак. / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Х. : ХГУ, 1992. — 20 с.

402. Страницы истории Харьковского государственного университета: лекция-консультация для поступающих в ХГУ / Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Х.: ХГУ, 1992. — 18 с.

403. Спецкурс «Из истории русской культуры» : принципы построения и методика преподавания / В. Д. Луценко, С. М. Куделко // Теория и практика обучения русскому языку иностранных студентов-нефилологов : темат. сб. науч. тр. — Х., 1993. — С. 50 — 54.

404. Историографический и источниковедческий материал на уроках истории в средней школе / С. М. Куделко, С. И. Посохов // Роль вузів у вирішенні проблем безперервної освіти та виховання особистості (від шкільної до післядипломної) : матеріали Міжнар. наук.-теорет. конф. — К., 1995. — Т. 2. — С. 70 — 71.

405. Історіографічний та джерелознавчий матеріал на уроках історії в

середній школі / С. М. Куделко, С. І. Посохов // Високі технології виховання : матеріали I Міжнар. наук. конф., [Харків], 29 — 31 трав. 1995 р. — Х., 1995. — Ч. 2. — С. 175 — 176.

406. Особенности преподавания украинской истории и культуры студентам-иностранцам / С. М. Метельский, В. Д. Луценко // Актуальные проблемы формирования личности / Харьк. ун-т внутр. дел и др. — Х., 1995. — С. 201 — 204.

407. Из опыта работы со стажерами-историками продвинутого этапа обучения в Харьковском государственном университете / В. Д. Луценко, С. М. Куделко // Преподавание иностранных языков в вузе на современном этапе. Межпредметные связи : науч. исслед., опыт, поиски : сб. науч. тр. — Х., 1997. — Вып. 1. — С. 145.

408. Украинская история и культура при изучении русского языка иностранными учащимися / С. М. Куделко, В. Д. Луценко // Преподавание языков в вузе на современном этапе. Межпредметные связи : науч. исслед., опыт, поиски : сб. науч. тр. — Х., 1998. — Вып. 2. — С. 92 — 93.

409. Славянские языки на рубеже третьего тысячелетия в контексте развития всемирной истории / С. М. Куделко, В. Д. Луценко // Викладання мов у вузі на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки: зб. наук. пр. — Х., 1999. — Вип. 3. — С. 186 — 187.

410. Историческая география // Историческое образование : программы общих курсов и метод. указания : для студентов дистанц. формы обучения. — Х., 2001. — Т. 1. — С. 43 — 48.

411. Люби и знай Харьковський край : викторина / материал подгот. С. М. Метельський // UNIVERSITATES. Наука и просвещение. — 2004. — № 2. — С. 75.

412. Методичні вказівки по проведенню музейної практики на історичному факультеті / уклад. : С. М. Куделко, О. Г. Павлова. — Х., 2005. — 26 с.

Див. також № 444.

1.7 Інші праці

413. «Дать команду легче, важнее – убедить!» : [о культуре и грамотности речи] / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1992. — № 8. — С. 34.

414. К проблеме оценки потенциала золотоносности территории Украины / Л. С. Галецкий, Ю. В. Тесленко, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко // Геол. журн. — 1993. — № 5. — С. 26 — 30.

415. Менеджеры особого типа / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Деловая жизнь. — Х., 1994. — № 11/12. — С. 30 — 31.

416. *Женщины и предпринимательство / А. И. Эпштейн, С. М. Куделко // Панна. — 1995. — [№ 1]. — С. 9 ; [№ 2]. — С. 14.

417. Украина на рубеже тысячелетий. 500 влиятельных личностей : информ.-биограф. справ. Вып. 1 / А.И. Эпштейн и др. — Х. : Майдан, 2000. — 524 с. — У складі авт. С. М. Куделко.

418. Имена американских государственных деятелей на географической карте / А. Л. Белогуб, С. М. Куделко // Мова і культура /

Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Вид. Дім Дмитра Бураго. — К., 2009. — Т. 7 (119), вип 11. — С. 154 — 158. — Електрон. аналог : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mik/2009_7.pdf (12.07.2011).

1.8 Праці, видані за редакцією С. М. Куделка

419. Историку о библиографических и справочных изданиях : рек. указ. / сост. : Ю. Г. Шевченко ; науч. рук. С. М. Куделко ; библиогр. ред. М. Г. Швалб. — Х. : ХГУ, 1983. — 42 с.

420. Бабаї : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л. О. Михасенко та ін. ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1993. — 62 с. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

421. Чугуїв : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО; упоряд. : Л.М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1993. — 68 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

422. Вовчанськ : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО; упоряд. : Л.М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1994. — 124 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

423. Ізюм : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО; упоряд. : Л.М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо,

1994. — 104 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

424. Краснокутськ : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО; упоряд. : Л. О. Михасенко та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1994. — 96 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

425. Куп'янськ : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО; упоряд. : Л. М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1994. — 96 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

426. Материалы международной конференции молодых историков / сост. : П. И. Бондаренко, С. Я. Бриман ; ред. С. М. Куделко. — К., 1994. — 255 с.

427. Посохов С. И. Социальная история советской науки (конец 1920 — нач. 1940-х гг.) : пробл. историографии / С. И. Посохов ; отв. ред. С. М. Куделко. — Х. : ХВУ, 1994. — 152 с.

428. Харківський район : зб. арх. док. і матеріалів : [у 3 ч.] / ДАХО ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1994 — 1996. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

Ч. 1 / упоряд. : Л. О. Михасенко та ін. — 1994. — 92 с.

Ч. 2 / упоряд. : Л. О. Михасенко та ін. — 1995. — 142 с.

Ч. 3 / упоряд. : Л. М. Момот та ін. — 1996. — 188 с.

429. Богодухів : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л. М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін.

— Х. : Фоліо, 1995. — 128 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

430. Золочів : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л.М. Момот та ін. ; голов. ред. А. І. Епштейн ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1995. — 104 с. — (Старовинні міста Харківщини). — У складі редкол. С. М. Куделко.

431. Мерефа : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л. О. Михасенко та ін. ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1995 — 1996. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

Ч. 1. — 1995. — 100 с.

Ч. 2. — 1996. — 152 с.

432. Огульці : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л. П. Добреля та ін. ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1996. — 172 с. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

433. Первые чтения памяти Константина Ивановича Рубинского : к 135-летию со дня рождения / ЦНБ ХГУ ; ред. : М. Г. Швалб, В. Д. Прокопова ; науч. ред. С. М. Куделко. — Х., 1996. — 56 с.

434. Михаил Григорьевич Швалб : (к 70-летию со дня рождения) : биобиблиогр. указ. / сост. С. Б. Глибицкая ; науч. ред. С. М. Куделко. — Х., 1996. — 27 с.

435. VIII Всеукраїнська наукова конференція “Історичне краєзнавство і культура” : наук. доп. та повідомл. : [у 2 ч.] / Ін-т історії

України НАН України та ін. ; редкол. : П. Т. Тронько (голова) та ін. — К. ; Х. : Рід. край, 1997. — Ч. 1 — 2. — У складі редкол. С. М. Куделко.

436. Найстаріша вузівська газета України : (до 70-річчя багатотираж. газ. Харк. ун-ту) / уклад. : О. О. Нерух, С. І. Посохов ; наук. ред. С. М. Куделко. — Х., 1997. — 69 с.

437. Посохов С. И. Губернаторы и генерал-губернаторы / С. И. Посохов. А. Н. Ярмыш. — 2-е изд., испр. и доп. — Х., 1997. — 163 с. — (Харьк. биограф. словарь).

У складі редколегії серії С. М. Куделко.

438. Во главе города : руководители Харьковского городского самоуправления / А. Н. Ярмыш, А. Н. Головки, Л. П. Добреля, В. В. Пикина. — Х. : Основа, 1998. — 160 с. — (Харьк. биограф. словарь).

У складі редколегії серії С. М. Куделко.

439. Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биограф. словарь / Харьк. Гуманитар. Ин-т «Нар. Укр. Акад.». — Х., 1998. — 736 с. : ил. — (Харк. біограф. словник).

У складі редколегії серії С. М. Куделко.

440. Дергачі : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Г. Т. Бекетова та ін. ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. : Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Фоліо, 1998. — 198 с. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

441. Однороженко О.А. Козацькі часи : полкові, сотенні, міські і містечкові печатки / О.А. Однороженко ; ред. вип. С. М. Куделко. — Х. : Знання, 1998. — 36 с.

442. Артемівка : зб. арх. док. і матеріалів / ДАХО ; упоряд. : Л. М. Момот, Т. В. Чернявська ; голов. ред. Б. К. Мигаль ; редкол. :

Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Каравела, 1999. — 112 с. — (Краю мій, Слобожанщино!). — У складі редкол. С. М. Куделко.

443. Издания типографии Харьковского университета в фондах ЦНБ : библиогр. указ. : в 2 ч. — Х., 1999 — 2006.

Ч. 1. 1805 — 1860 гг. / сост. : М. Г. Швалб и др. ; науч. ред. С. М. Куделко. — Х. : ХГУ, 1999. — 108 с.

Ч. 2. 1861 — 1917 гг. / сост. : С. Н. Мельник, М. Г. Швалб ; науч. ред. С. М. Куделко. — Х. : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2006. — 112 с.

444. Методичні рекомендації для студентів історичних факультетів з курсу «Спеціальні історичні дисципліни» / під ред. С. М. Куделка. — Х., 1999. — 34 с.

445. Віра і Розум : богослов.-філос. журн. / Харк. епарх. упр. Української Православної Церкви. — Х., 2000 — . — Виходить щороку. — У складі редкол. С. М. Куделко.

446. Рябченко О. Л. Харківський інститут народної освіти ім. О. О. Потебні (1921 — 1930 рр.) / О. Л. Рябченко ; відп. ред. С. М. Куделко. — Х. : ХДАМГ, 2000. — 214 с.

447. Историческое образование: программы общих курсов и метод. указания : для студентов дистанц. формы обучения. Т.1 / под общей ред. С.М. Куделко ; предисл. С.И. Посохова. — Х. : НМЦ "МД", 2001. — 432 с.

448. Харків ХХ століття : бібліогр. покажч. : у 2 вип. / ХДНБ ім. В.Г. Короленка ; уклад. : В.О. Ярошик та ін. ; наук. ред. : С.М. Куделко та ін. — Х. : Схід.-регіон. центр гуманіт.-освіт. ініціатив, 2003. — 799 с.

449. Греция древняя и средневековая : проблемы истории и методологии : материалы круглого стола молодых ученых 26 сент. 2003г. /

ХНУ им. В. Н. Каразина ; ред. О. А. Ручинская; отв. за вып. С. М. Куделко.
— Х. : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2004. — 35 с.

450. Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьк. вузов (1805 — 2004 годы) / Нар. Укр. Акад. ; под общ. ред. В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой. — Х. : Золотые страницы, 2004. — 748 с. — (Харьк. биограф. словарь).

У складі редколегії серії С. М. Куделко.

451. Харьков многонациональный / В. М. Духопельников и др. ; редкол. : А. Б. Фельдман и др. — Х. : Восточ.-регион. центр гуманитар.-образоват. инициатив, 2004. — 256, [32] с. : ил. — У складі редкол. С. М. Куделко.

452. Мы победили смерть : воспоминания харьковчан — бывших узников фашист. концлагерей / редкол. : Э. Г. Альперин и др. — Львов : Кальварія, 2005. — 192 с. — У складі редкол. С. М. Куделко.

453. Викладачі, співробітники та студенти історичного факультету Харківського національного університету — учасники Великої Вітчизняної війни / уклад. : Б. П. Зайцев та ін. ; відп. ред. С. М. Куделко. — Х. : Консум, 2006. — 120 с. : ілюстр. — (Жизнь замечательных харьковчан).

454. Михаил Григорьевич Швалб — библиограф Центральной научной библиотеки Харьковского университета : к 80-летию со дня рождения : биобиблиогр. указ. ; избр. ст. / ХНУ им. В. Н. Каразина, ЦНБ ; сост. С. Б. Глибицкая; вступ. ст. : В. Д. Прокопова, В. Н. Грамма ; науч. ред. С. М. Куделко. — Х., 2006. — 60 с. — (Лауреаты премии имени К. И. Рубинского).

455. Зайцев Б. П. Емблематика Радянської України / Б. П. Зайцев ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Схід.-регіон. від. Центру пам'яткознавства НАН України та Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури ; редкол. : С. І. Посохов та ін. — Х., 2007. — 61 с. — (Джерелознав. зошити ; зошит 4). — У складі редкол. С. М. Куделко (заст. голов. ред.).

456. Борис Петрович Зайцев (к 80-летию со дня рождения) : биобібліогр. указ. / ХНУ им. В. Н. Каразина; сост. : В. Д. Прокопова, С. Б. Глибицкая ; науч. ред. С. М. Куделко ; библиогр. ред. Ю. Ю. Полякова. — Х., 2007. — 60 с.

457. Харків багатонаціональний : зб. наук. пр. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; редкол. : В. О. Куліков (голов. ред.) та ін. — Х., 2007. — 195 с. — У складі редкол. С. М. Куделко.

458. Альперин Э. Бухенвальдский блокнот / Э. Альперин ; ХНУ им. В. Н. Каразина, Харьк. обл. совет борцов антифашист. сопротивления ; редкол. : С. И. Посохов (отв. ред.) и др. — Х. : Кортес-2001, 2008. — 104 с. — (Свидетель истории). — У складі редкол. С. М. Куделко.

459. Афанасій Федорович Луньов : статті, спогади, документи, матеріали / Асоц. випускників, викладачів і друзів ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; упоряд. : О. Г. Павлова ; редкол. : С. М. Куделко (голов. ред.) та ін. — Х. : Тимченко А. М., 2009. — 234 с. : ілюстр.

460. Сергій Іванович Посохов — професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажч. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Іст. ф-т, Центр краєзнавства, Центр наук. б-ка ; [уклад. : Б. П. Зайцев, О. Г. Павлова ; наук. ред. С. М. Куделко]. — Х., 2009. — 51 с.

461. Турбоатому — 75 : история, достижения, перспективы / редкол. : В. Г. Субботин и др. — Х. : Золотые страницы, 2009. — 200 с. — У складі редкол. С. М. Куделко.

462. Харківщина : перші та вперше : 50 розповідей / редкол. : Л. О. Белова та ін. — Х. : Золоті сторінки, 2009. — 208 с. — У складі редкол. С. М. Куделко.

463. Латыши на Харьковщине : сб. арх. док. и материалов. Вып. 1 / ГАХО, Центр краеведения ХНУ им. В. Н. Каразина, Акад. б-ка Латвийс. ун-та ; сост. : О. С. Гнездило и др. ; редкол. : В. С. Бакиров и др. — Х. : Контраст, 2011. — 160 с. — У складі редкол. С. М. Куделко.

464. Музейна справа на Харківщині : становлення та розвиток : наук.-допом. покажч. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Центр краєзнавства, ХДНБ ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик ; наук. ред. : С. М. Куделко, О. Г. Павлова. — Х., 2011. — 226 с.

1.9 Рукописи

465. Индустриализация — ключевое звено в построении материально-технической базы социализма в СССР: (соврем. совет. историография) / Харьк. гос. ун-т им. А. М. Горького. — Х., 1984. — 21 с. — Деп в ИНИОН АН СССР 05.07.85, № 19226.

466. Важное средство улучшения преподавания общественных наук / А. И. Эпштейн, Ж. С. Тростановский, С. М. Куделко. — Х., 1992. — Вып. 6. — 12 с. — Деп. в НИИВО 01.04.92 г. № 155092.

467. Построение материально-технической базы социализма в СССР (промышленное производство) : соврем. совет. историография / Харьк. гос. ун-т им. А. М. Горького. — Х., 1987. — 197 с. — Деп. в ХНУ им. В. Н. Каразина.

468. Проблемы религии, свободомыслия и атеизма в оценках общественного мнения студенческой молодежи / Ж. С. Тростановский, А. Т. Щедрин, С. М. Куделко ; Харьк. политех. ин-т. — Х., 1992. — 32 с. — Деп. в Укр. ИНТЭИ 17.08.92 г. № 1279, Ук. 92.

2 Література про С. М. Куделка

2.1 Біографічні матеріали

469. Куделко Сергій Михайлович [Електронний ресурс] // Історичний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. — Х., 2010. — Режим доступу : <http://www-history.univer.kharkov.ua/index.php?lang=u&id=92>

470. Куделко Сергей Михайлович, кандидат исторических наук, доцент // Кафедре историографии, источниковедения и археологии ХГУ — 30 лет : биобиблиогр. указ. — Х., 1994. — С. 93 — 94.

471. Куделко Сергей Михайлович, кандидат исторических наук, доцент, профессор // Кафедре историографии, источниковедения и археологии Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина — 35 лет : биобиблиогр. указ. — Х., 1999. — С. 94 — 95.

472. Куделко Сергій Михайлович // Сто краєзнавчих читань : хроніка та зміст / ХДНБ ім. В. Г. Короленка; уклад. : В. О. Ярошик, Т. Г. Шерстюк. — Х., 2003. — Вип. 3. — С. 55.

473. Куделко Сергій Михайлович : каф. історіографії, джерелознавства та археології // Історичний факультет : від покоління до покоління / ХНУ ім. В. Н. Каразіна ; уклад. : В. М. Духопельников, С. М. Куделко ; під ред. С. І. Посохова. — Х., 2004. — С. 144 — 145.

474. Куделко Сергій Михайлович — дослідник питань краєзнавства, музеєзнавства, спеціальних історичних дисциплін й історіографії // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. — К., 2004. — Вип. 2, ч. 2. — С. 218. — (Сер. «Укр. історики»).

475. Куделко Сергій Михайлович, кандидат історичних наук, професор // Краєзнавці України : (сучас. дослідники рід. краю) : довідник. — К. ; Кам'янець-Подільський, 2003. — Т. 1. — С. 111 — 112.

476. Куделко Сергій Михайлович, кандидат історичних наук, професор // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. довід. — Х., 2009. — С. 165 : фото.

477. Посохов С. И. Краткий очерк жизни и научной деятельности [С. М. Куделко] // Сергій Михайлович Куделко : (до 25-річчя наук.-пед. діяльн.) : біобібліогр. покажч. — Х., 1999. — С. 4 — 6.

Див. також №№ 290, 298, 322.

2.2 Нагородження

478. Березюк Н. М. Вітаємо лауреатів [премії імені К. І. Рубинського : доц. іст. ф-ту С. М. Куделка і зав. ДБВ ЦНБ В. Д. Прокопову] // Харк. ун-т. — 1997. — 23 верес.

479. Зайцев С. Своя символіка // Харк. ун-т. — 1999. — 5 трав.

Нагородження С. І. Посохова, Б. П. Зайцева та С. М. Куделка за розробку символіки Харківської області.

480. Лауреати муніципальних премій 2001 року // Харків'яни. — 2001. — 24 — 31 груд. (№ 17). — С. 7. — Із змісту : Куделко Сергій Михайлович — премія імені Дмитра Багалія за значний внесок у популяризацію знань про рідний край та розвиток краєзнавства.

481. Лауреати премії ім. К. І. Рубинського // Бібліотекознавець Костянтин Іванович Рубинський (1860 — 1930) : біобібліогр. нарис / Н. М. Березюк. — Х., 1998. — С. 58.

Серед лауреатів С. М. Куделко.

482. Нагороди подвижникам краєзнавчого руху : Указ Президента України про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» : [серед нагороджених С. М. Куделко] // Краєзнавство. — 1995. — № 1/4. — С. 89.

483. Те саме під назвою «Поздравляем» // Время. — 1995. — 19 сент.

484. Павлова О. Премія Яворницького — нашим авторам // Веч. Харьков. — 1998. — 6 юнія.

Серед нагороджених С. М. Куделко.

485. Переможці республіканського конкурсу... : [диплом I ступеня одержав С. М. Куделко] // Харк. ун-т. — 1972. — 20 черв.

486. Премією ім. Курячого [нагороджено С. М. Куделка] // Харк. ун-т. — 1984. — 21 січ.

487. Увенчаные лаврами : [лауреаты муницип. премий 2001 г.] // Харків'яни. — 2001. — 24 — 31 груд. (№ 17). — С. 1 : фото.

Див. також № 489.

2.3 Наукова, педагогічна та громадська діяльність С. М. Куделка

488. Березюк Н. М. Його друге покликання [— бібліографія] // Сергій Михайлович Куделко : (до 25-річчя наук.-пед. діяльн.) : біобібліогр. покажч. — Х., 1999. — С. 7 — 9.

489. II з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців (25 грудня 1996, м. Київ) : матеріали та док. / Всеукр. спілка краєзнавців. — К. : Рід. край, 1997. — 186 с., 2 арк. фото.

С. 23, 96, 155 : С. М. Куделко — делегат з'їзду, член правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, Указ Президента України про присвоєння С. М. Куделку почесного звання «Заслужений працівник культури України».

490. Ковальчук Г. Всеукраїнські наукові читання, присвячені пам'яті професора Миколи Павловича Ковальського // Бібл. вісн. — 2011. — № 3. — С. 54 — 55.

С. 55 : Про участь С. М. Куделка в історико-книгознавчій науковій конференції у Дніпропетровському національному університеті ім. О. Гончара.

491. Конференція краєзнавців [історичного факультету ХДУ, організована доцентами кафедри історіографії, джерелознавства й

археології С. М. Куделком і Б. П. Зайцевим] // Харк. ун-т. — 1991. — 17 груд.

492. Костин Г. Харьков — известный и неизвестный депутатам : [С. М. Куделко провел экскурсию по городу для депутатов горсовета] // Харьк. известия. — 2011. — 11 июня. — С. 2.

493. Левченко А. «Индоеврохарьковчане» : [о концепции будущей книги И. Рассохи «Происхождение названия "Харьков"»] // Веч. Харьков. — 2006. — 14 авг.

Стаття містить цитати із рецензії С. М. Куделка на майбутню книгу.

494. Лекции по истории города помогут вернуть Харькову присущий ему облик, считает Геннадий Кернес : [для депутатов горсовета и работников исполнит. органов прошел семинар на тему: «Переворачивая страницы давней истории Харькова. Появление Харькова: легенды и действительность. Происхождение названия». Провел канд. ист. наук, проф., директор Центра краеведения ХНУ им. В. Н. Каразина С. Куделко] [Электронный ресурс] // Госпром : [Электронный ресурс]. — Х., 2011. — Режим доступа : <http://gosprom.info/2011/04/01/kernes-vernet-xarkovu-istinniy-oblik/>

495. Макієнко О. А. Професору Сінкевичу Євгену Григоровичу — 50 років // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріз. держ. ун-ту. — 2007. — Вип. 21. — С. 549 — 551.

С. 549 : Згадка про С. М. Куделка, як про одного із наукових наставників ювіляра.

496. Материалы и тезисы научной конференции, посвященной 30-летию кафедры историографии, источниковедения и археологии ХГУ : (II Астаховские чтения), 1 — 2 нояб. 1994 г. — Х., 1994. — 143 с.

С. 3 — 6, 8 — 11, 22, 129 : Про С. М. Куделка.

497. О «Деле» и о себе : [о газ. и ее сотрудниках, в т.ч. С. Метельском] // Дело. — Х., 1990. — № 12.

498. Семененко Є. Пам'ять серця // Харк. ун-т. — 1986. — 21 черв.

Про викладачів історичного факультету, в т.ч. С. М. Куделка.

499. Сідельников С. П'ятирічка. Рік третій // Харк. ун-т. — 1973. — 25 верес.

Про роботу історичного факультету, його викладачів та студентів.

500. Страшнюк С. Ю. Російсько-турецька війна 1877 — 1878 рр. та історична доля болгарського народу : V Дриновські читання у Харкові / С. Ю. Страшнюк, О. В. Пригарін, А. М. Домановський // Дриновський збірник. — Х. ; Софія, 2009. — Т. 3. — С. 457 — 473.

С. 464 : Про виступ С. М. Куделка на читаннях.

501. Тарапов И. Е. Харьковский университет. Страницы истории : сб. актових речей на торжеств. заседаниях Ученого совета, 1976 — 1993. — Х. : Фолио, 1997. — 271 с.

С. 141, 198, 222 : згадка про С. М. Куделка

502. III з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців (29 — 30 жовтня 2003 року) : матеріали та док. / Всеукр. спілка краєзнавців. — К. : Вид. центр “Академія”, 2004. — 160 с. : фото.

С. 23, 90 : С. М. Куделко — делегат з'їзду, член правління Всеукраїнської спілки краєзнавців.

503. Тронько П. 70-річчя Українського комітету краєзнавців // Краєзнавство. — 1995. — № 1/4. — С. 5 — 8.

С. 8 : про краєзнавчу роботу С. М. Куделка.

504. IV з'їзд Національної спілки краєзнавців України (28 жовтня 2008 року) : матеріали та док. / Національна спілка Краєзнавців України. — К., 2009. — 231 с.

С. 26, 93 : М. С. Куделко — у персональному складі учасників з'їзду, член Правління Національної спілки краєзнавців України.

2.4 Рецензії на видання, створені за участю С. М. Куделка

Преподаватели исторического факультета Харьковского госуниверситета (1933 — 1991 гг.) : материалы к библиограф. словарю / сост. : Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Х. : ХГУ, 1992. — 49 с.

505. Смирнова О. Рукописи не горять // Харк. ун-т. — 1992. — 13 жовт.

Московский район, г. Харьков : история и современность / Ю. Я. Кроль, Б. П. Зайцев, С. М. Куделко, С. И. Посохов. — Харьков : Прапор, 1994. — 192 с.

506. Бурденко Г. Рідний край очима книги // Слобід. край. — 1995. — 4 берез.

507. Гельферіх заснував стадіон // Харк. ун-т. — 1994. — 22 листоп.

508. Замятин Л. Знать свою историю // Панорама. — 1997. — 31 трав. (№ 23).

509. ...І все-таки потрібне доопрацювання // Березіль. — 1996. — № 1/2. — С. 147 — 150.

510. Корж Н. Все о Московском районе : [презентация кн. на заседании клуба «Краевед» в ХГНБ им. В. Г. Короленко] // Слобода. — 1995. — 25 февр.

511. Корж Н. Первые ласточки // Панорама. — 1995. — № 32 (авг.).

512. Красиков М. Звон трамвая на Петинке // Время. — 1994. — 29 дек.

513. Радкова Е. Д. У района есть своя история // Солидарность. — 1995. — 4 февр.

514. Саратов И. Что имеем, не храним... // Веч. Харьков. — 1995. — 23 февр.

515. Саратов И. Прочитайте — це цікаво! // Березіль. — 1996. — № 1/2. — С. 144 — 147.

516. Хомайко Ю. С Багалеєм ім не тягаться : єсть ли у городского района своя история? // Веч. Харьков. — 1994. — 28 июля.

Библиографический словарь ученых Харьковского университета. Т. 1 : ректоры (1805 — 1919, 1933 — 1995) / Харьк. гос. ун-т ; сост. : В. Д. Прокопова и др. — Х. : НФТЦ, 1995. — 127 с. — Серед укладачів С. М. Куделко.

517. Кушнарєнко Н. М. Рецензія / Н. М. Кушнарєнко, М. М. Олійник // Харківський історіографічний збірник — Х., 1997. — Вип. 2 : Українська історична наука на порозі ХХІ століття. — С. 193 — 195.

518. Мигулина Т. Дорогий і вчасний подарунок // Харк. ун-т. — 1995. — 13 жовт.

519. Тарасова Л. Ректоры // Веч. Харьков. — 1995. — 31 авг.

Архипастыри Харьковской епархии (1799 — 1999) / о. Владимир (Швец), С. М. Куделко, О. Г. Павлова. — Х. : Бизнес Информ, 1999. — 124 с. : портр. — (Сер. «Харьк. биограф. словарь»). — Авт. вказано на звороті тит. арк.

520. Миценко С. М. Нова книга з історії церкви / С. М. Миценко // Віра і Розум. — 2000. — № 1. — С. 271.

Біобібліографічний словник учених Харківського університету. Т. 2 : історики (1905 — 1920, 1933 — 2000) / ХНУ ім. В. Н. Каразіна; уклад.: Б. П. Зайцев та ін. — Х. : Бизнес Информ, 2001. — 350 с. : ілюстр. — Серед уклад. С. М. Куделко.

521. Березюк Н. Гідне ювілею // Харк. ун-т. — 2002. — 21 трав.

522. Шейко В. М. Продовження справи Д. І. Багалія та М. Г. Халанського / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2003. — Вип. 6 : Біографістика в контексті сучас. іст. та історіогр. дослідж. — С. 182 — 184.

Історіографічний словник : навч. посіб. для студентів іст. ф-тів ун-тів / С. І. Посохов, С. М. Куделко, Ю. Л. Зайцева та ін. ; за ред. С. І. Посохова. — Х. : Східно-регіон. центр гуманітар.-освіт. ініціатив, 2004. — 320 с.

523. Петровський В. В. Рецензія // Харківський історіографічний збірник. — Х., 2006. — Вип. 8. — С. 241 — 242.

Харьков : хроника столетий / С. М. Куделко, Л. И. Тарасова. — Х. : Сага, 2010. — 391 с.

524. Нерух О. "Харьков : хроника столетий" // Харк. ун-т. — 2011. — 8 берез.

525. Стрельник И. "Вечерний Харьков" вдохновил журналиста на написание книги // Веч. Харьков. — 2011. — 17 мая.

2.5 Бібліографічні матеріали про С. М. Куделка

526. Библиография трудов ученых кафедры историографии, источниковедения и археологии ХГУ : (к 25-летию каф.) / Харьк. гос. ун-т им. А. М. Горького, ЦНБ ХГУ им. А. М. Горького; сост. : В. Д. Прокопова, Р. Г. Березинская. — Х., 1989. — 43 с.

Інформацію про публікації С. М. Куделка див. іменний покажчик.

527. Сергей Михайлович Куделко : (до 25-річчя наук.-пед. діяльн.) : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Д. Прокопова ; наук. ред. В. К. Міхеєв. — Х. : Бізнес Інформ, 1999. — 32 с. : фото. — (Біобібліогр. лауреатів премії ім. К. І. Рубинського ; вип. 3).

528. Історія Харківського університету за двісті років : сист. бібліогр. покажч. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна, ЦНБ ; уклад. : М. Г. Швалб та ін. — Х., 2007. — 752 с.

С. 718 : С. М. Куделко (іменний покажчик).

Див. також №№ 220, 231, 234, 237, 240, 244, 252, 254, 448.

Іменний покажчик

- Александр (Петровский),
архієпископ (379)
Александров И. Ф. див.
Иннокентий (Александров),
єпископ
Альперин Э. Г. 452, 458
Амвросий (Ключарев),
архієпископ (379)
Антоний (Храповицкий),
митрополит (379)
Аполлос (Терешкевич), єпископ
(379)
Арсений (Брянцев), архієпископ
(379)
Артем (321)
Астахов В. И. (300, 329-30, 371)
Астахова В. И. 450
Астахова Е. В. 52, 450
- Бабенко В. О. (334)
Багaley О. Ю. (182)
Багалій Д. І. (273, 282, 309, 313,
522)
Бакіров В. С. 249, 367, 463
Бандурка О. М. (305)
Бар'яхтар В. Г. (340)
Баш Я. В. (340)
Бездрабко В. В. (140)
Бекетова Г. Т. 440
Белогуб А. Л. 418
- Бенедиктов А. И. див. Елпидифор
(Бенедиктов), архієпископ
Бердута М. З. 188, 362
Березинская Р. Г. 526
Березюк Н. М. 478, 481, 488, 521
Белова Л. О. 462
Билык В. Н. 95
Боголюбов О. М. (340)
Бойко В. С. 314
Болебрух А. Г. 346
Бондаренко В. А. 338
Бондаренко П. И. 426
Борисов И. А. див. Иннокентий
(Борисов), архієпископ
Брауде С. Я. (340)
Бриман С. Я. 426
Бродович И. А. (379)
Бронський А. В. (340)
Брянцев А. Д. див. Арсений
(Брянцев), архієпископ
Бузескул В. П. (364)
Буйнов Ю. В. 197
Буланкин И. Н. (338-39)
Буланкина Н. И. 335
Булаховський Л. А. (340)
Булгаков М. П. див. Макарий
(Булгаков), митрополит
Бурденко Г. 506
- Вальшонок З. М. (340)
Валяшко М. О. (380а)

- Ващенко В. В. (48)
 Вербук Н. (343)
 Веркін Б. І. (340)
 Високов В. А. (340)
 Вітте С. Ю. (40, 51)
 Воропаєва В. В. (106)
- Гайсинський М. (340)
 Галецький Л. С. 414
 Галкін О. О. (340)
 Ганнопольський Е. М. (340)
 Гельферіх М. Х. (507)
 Гиршман Л. Л. (275)
 Глибицкая С. Б. 434, 454, 456
 Гнездило О. С. 463
 Головка О. М. 150, 438
 Голубкин Ю. А. 215
 Гольдингер Н. Ю. (230)
 Гордиевич М. 380
 Городецький Н. Н. див. Флавиан
 (Городецький), митрополит
 Грамма В. Н. 454
 Григор'єв А. В. 374
 Гримайло Я. В. (340)
 Грушевський М. С. (48, 283)
 Гудимов И. А. див. Леонтий
 (Гудимов), митрополит
 Гумилевский Д. Г. див. Филарет
 (Гумилевский), архієпископ
- Данилюк Ю. З. (56)
 Денисенко О. 340
 Добреля Л. П. 432, 438
- Доломан Є. М. (340)
 Домановський А. М. 500
 Дринов М. (269, 277, 280, 315,
 323, 372)
 Духопельников В. М. 242, 247,
 342, 344, 451, 473
 Дьякова О. В. 115
 Дьяченко А. Г. 387
 Дьячков С. В. 157
- Егорова М. О. 195, 199
 Елпидифор (Бенедиктов),
 архієпископ (379)
 Епштейн А. І. 8, 10, 12, 13, 15, 17,
 18, 20, 25-7, 29, 30, 32-5, 67, 84,
 88, 97, 104, 108-11, 127, 129, 131-
 32, 145, 149, 154, 156, 172, 180,
 183, 270, 274, (295), 303, (350, 354,
 373), 413, 415-17, 421-25, 429-30,
 466
- Ємельянов О. В. (375)
 Єременко А. П. (376)
 Єрофеєва Г. М. (153)
- Журавлева И. К. 258
 Журавльов Д. В. 251, 253, 257
 Журавский Ю. И 81, 86, (284-85),
 287, 290, 298, (344, 365), 392
- Зайцев Б. П. 1, 2, 4, 7, 16, 68, 72,
 78, 116, 128, 130, 146-47, 151, 155,
 158, 161, 165-66, 211-13, 215, 219,

222, 231, 260, 264-65, 267-68, 272,
275, 278-79, 281, 284-88, 290-91,
294, 298, 300, 304, 322, 340, 345,
351-52, (359, 361-62), 365, 367,
385, 387-88, 391, 394, 401-02, 414,
420-25, 428-32, 440, 442, 453, 455,
(456), 460, (479, 491)

Зайцев С. 479

Зайцева Ю. Л. 74

Залюбовский И. И. (316)

Замятин Л. 508

Заремба С. З. 161

Звягін А. І. (340)

Зеленина Е. (125)

Змій Л. 366

Знаковський В. 134

Иннокентий (Александров),
єпископ (379)

Иннокентий (Борисов),
архієпископ (379)

Иустин (Охотин), архієпископ
(379)

Іващенко В. Ю. 256, 260, 262-64

Іоанн (Максимович), архієпископ
(340)

Йолкін А. І. 49

Каврайський В. В. (268)

Каганович Н. А. (340)

Кадєєв В. І. 340, 345, 352, (362),
367, 383

Калакура Я. С. (75)

Калініченко В. В. (355)

Каплин А. Д. 210, 379, 391-92

Каразін В. Н. (282, 324, 335, 346-
47, 356, 366)

Каченовський М. Т. (301)

Кашаба О. 142

Квітка О. Д. (281)

Кеппен П. І. (294)

Кернес Г. (494)

Кисиль Ю. И. 6

Ключарев А. И. див. Амвросий
(Ключарев), архієпископ

Кнорозов Ю. В. (331)

Ковалевський Є. П. (340)

Ковальський М. П. (490)

Ковальчук Г. 490

Ковтун Г. О. (107)

Коган В. 357

Козак О. В. 201, 364

Колесник И. И. (70)

Кондратьєв М. С. (340)

Копылов В. А. 99

Корж М. О. (314), 510-11

Короливский С. М. (342)

Корсун О. О. (340)

Косевич А. М. (340)

Костин Г. 492

Костомаров М. І. (286)

Костянтин (Смирнов),
архієпископ (340)

- Кравченко В. В. (73)
Красиков М. (153), 512
Криганов А. 148
Кроль Ю. Я. 155, 158
Крыжановский А. П. див. Смарагд
(Крыжановский), архієпископ
Кудиненко В. Н. 104
Куліков В. О. 457
Кучер О. О. (296-97)
Кушнаренко Н. М. 517, 522
- Лаврушин В. Ф. (308)
Левченко А. 493
Ленін В. І. (7, 238)
Леонтий (Гудимов), митрополит
(379)
Леонтович М. И. див. Мелетий
(Леонтович), архієпископ
Либерман Е. (357)
Ліфшиць І. М. (340)
Луценко В. Д. 80, 85, 90, 95, 393,
403, 406-09
Луньов А. Ф. (459)
Лященко П. И. (22)
- Мазманьянц В. К. 211
Майзель В. М. (340)
Майорченко В. Н. 194
Макарий (Булгаков), митрополит
(379)
Макієнко О. А. 495
Максимович М. Б. див. Іоанн
(Максимович, архієпископ)
- Малютіна О. К. 58
Марченко О. С. (106)
Мелетий (Леонтович),
архієпископ (379-80)
Мельник О. А. 208, 269
Мельник С. Н. 443
Мещеряков В. Ф. (360)
Мигаль Б. К. 166, 340, (362), 420,
428, 431-32, 440, 442
Мигулина Т. 518
Мирський Д. П. (340)
Михасенко Л. О. 420, 424, 428,
431
Миценко С. М. 520
Міхеєв В. К. 157, 161, 224, 228-29,
(306, 358), 359, 527
Момот Л. М. 421-23, 425, 428-30,
442
Морозов Л. В. 77, 79, 143
Мушник С. М. (340)
Мчедлов-Петросян М. (274)
- Надеждин Н. С. див Нектарий
(Надеждин), архієпископ
Нектарий (Надеждин),
архієпископ (379)
Нерух О. О. 436, 524
Никодим (Руснак), митрополит
(379)
- Однороженко О. А. 441
Олійник М. М. 517
Оприщенко А. Л. (320)

- Островський Й. В. (340)
 Охотин І. Я. див. Іустин
 (Охотин), архієпископ
- Павлова О. Г. 124, 185, 312, 379,
 412, 459-60, 464, 484
 Панкратова А. М. (143)
 Парфиненко А. Ю. 235
 Парщик О. В. 134, 191
 Пасюта С. 202
 Петровский А. Ф. див. Александр
 (Петровский), архієпископ
 Петровский В. В. 379, 523
 Пикалов В. Г. 245, 337, 371
 Пикина В. В. 438
 Пілсудський Ю. (289, 299)
 Погорелова В. О. 166
 Полякова Ю. Ю. 340, 456
 Попов Г. Н. 277
 Попов Т. І. (340)
 Посохов С. І. 5, 31, 36, 39, 56, 65,
 69, 71, 74, 83, 87, 89, 91-3, 96, 98,
 112, 117, 120-21, 133, 155, 158-61,
 163-65, 167-71, 173-75, 179, 183-
 84, 190, 214, 216, 218, 221, 223,
 225, 230, 235, 242, 245, 247, (255),
 256, 259-60, 262-65, 280, 283, 287,
 289-90, 298-99, 305-06, 308, 315-
 16, 338, 342, 344-45, 352, 358, 361,
 365, 372, 378, 400-02, 404-05, 427,
 436-37, 447, 455, 458, (460), 473,
 477, (479)
- Посохова Л. Ю. 23, 113, 152, (176,
 181), 292, 301
 Постишев П. П. (274)
 Правдюк А. 196
 Пригарін О. В. 500
 Прокопова В. Д. 284, 291, 295-96,
 302, 306, 338, (345, 352), 433, 454,
 456, (478), 526-27
- Радкова Е. Д. 513
 Рассоха І. (493)
 Репринцев А. Ф. 382
 Редін Є. К. (230, 261, 363, 369-70)
 Резнікова В. В. (Резникова В. В.)
 176, 181
 Рижинашвілі У. І. (340)
 Рижский И. С. (310, 325)
 Різниченко В. В. (340)
 Рубинський К. І. (307, 311, 317,
 433, 481)
 Руснак Н. С. див. Никодим
 (Руснак), митрополит
 Ручинська О. А. 243, 362, 449
 Рябченко О. Л. 227, 232, 249, 446
- Сабінін Ю. Д. (340)
 Савва (Тихомиров), архієпископ
 (379)
 Савченко А. А. 293
 Савченко Н. Н. 54, 58
 Саратов І. Ю. 314, (332, 336, 348,
 377), 514-15
 Свистун П. И. (270, 303)

- Семененко Є. 498
 Семенов В. С. 8, 10, 13, 274
 Семиноженко В. П. (340)
 Сергеев Ф. А. див. Артем
 Синкевич Е. Г. 22, 126, (495)
 Сирко И. (207)
 Сідельников С. 499
 Скаба А. Д. (340)
 Скирда В. В. 236, 239
 Скирда І. М. (106)
 Скляренко Є. М. (241)
 Сковорода Г. С. (293)
 Слуцкін А. О. (340)
 Слюсарський А. Г. (278, 291)
 Смарагд (Крыжановский),
 архієпископ (379)
 Смирнов К. О. див. Костянтин
 (Смирнов), архієпископ
 Смирнова О. 505
 Смоленский С. Н. 58
 Смоляницкий Б. М. 114, 397, 399
 Соболев Ф. М. (340)
 Сосницкий В. 57
 Сосновська Т. О. 464
 Стерин А. Л. 195, 199
 Стоколос Л. Ю. див.
 Посохова Л. Ю.
 Стойкович А. И. (379)
 Страшнюк С. Ю. 500
 Стрельник И. 525
 Субботин В. Г. 461
 Сулима Х. С. див. Христофор
 (Сулима), єпископ
- Сумцов Н. Ф. (293)
 Сухина В. Ф. 310
 Талалай М. 380
 Тарапов И. Е. 501
 Тарасова Л. И. 205, 519
 Терешкевич Т. И. див. Аполлос
 (Терешкевич), єпископ
 Терехов Ю. И. (341)
 Тесленко Ю. В. 414
 Тимашев Н. С. (333)
 Тимченко Й. А. (318, 326, 340)
 Тихомиров И. М. див. Савва
 (Тихомиров), архієпископ
 Тихорський Є (292)
 Тринклер Н. П. (279, 319, 327)
 Тронько П. Т. (349), 435, 503
 Тростановский Ж. С. 8-11, 13, 15,
 19, 20, 29, 84, 88, 94, 97, 101, 132,
 274, 295, 466, 468
 Тростановский С. Ж. 24, 37-8
 Тычина В. Е. (304)
- Удовиченко А. Н. 398
 Ульянов В. див. Ленін В. І.
 Унучек В. І. 291
 Утевський А. М. (340)
- Файнберг Я. Б. (340)
 Фалько О. С. 207
 Фармаковський Б. 7
 Фельдман А. Б. 451
 Фердман Д. Л. (340)

Филарет (Гумилевский),
архієпископ (379)

Филиппенко Р. И. 54, 58, 261, 363,
369-70

Філіппов А. П. (340)

Флавиан (Городецкий),
митрополит (379)

Халанський М. Г. (522)

Хомайко Ю. 516

Хоткевич В. Г. (328)

Храповицкий А. П. див. Антоний
(Храповицкий), митрополит

Христофор (Сулима), єпископ
(379)

Хрідочкін А. В. 346

Цепляєва Т. П. 376

Цимбал Л. Т. (340)

Ципін С. Я. (340)

Черноморець В. О. (200, 381)

Чернявська Т. В. 442

Чуйкова Я. 57

Шаповалова Н. С. 17

Швалб М. Г. 419, 433, (434), 443,
(454), 528

Швец В. 312, 379

Шевченко Ю. Г. 389, 419

Шейко В. М. 522

Шерман І. Л. 5, 62, 63, 79, 143,
210, (266-67, 276, 300, 337), 391

Шерстюк Т. Г. 472

Шиян К. К. (288)

Шрамко Б. А. (368)

Щедрин А. Т. 101, 468

Эпштейн А. И. див. Епштейн А. І.

Яворницький Д. И. (272, 353)

Ярмиш О. Н. 40-2, 51, 53, 102, 165,
305, 437-38

Ярошик В. О. (153), 448, 464, 472

Зміст

Передмова	4
Куделко Сергій Михайлович	5
Основні дати життя та діяльності С. М. Куделка	7
Псевдоніми С. М. Куделка	9
1 Наукові праці С. М. Куделка	10
1.1 Історія, історична наука	10
1.2 Історіографія, джерелознавство	18
1.3 Теоретичні питання та історія освіти	21
1.4 Музеєзнавство	27
1.5 Краєзнавство	30
1.5.1 Загальні питання	30
1.5.2 Харків і Харківщина у працях С. М. Куделка	33
1.5.3 Питання історії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна у працях С. М. Куделка	42
1.5.4 Персоналії	50
1.6 Навчально-методичні матеріали	70
1.7 Інші праці	74
1.8 Праці, видані за редакцією С. М. Куделка	75
1.9 Рукописи	82
2 Література про життя та діяльність С. М. Куделка	83
2.1 Біографічні матеріали	83
2.2 Нагородження	85
2.3 Наукова, педагогічна та громадська діяльність С. М. Куделка	86
2.4 Рецензії на видання, створені за участю С. М. Куделка	89
2.5 Бібліографічні матеріали про С. М. Куделка	92
Іменний покажчик	93